

VALAŠTIANSKY hlasník

ročník XVII. ■ číslo 5 ■ november 2019 ■ dvojmesačník

Z OBSAHU VYBERÁME:

- 140. výročie hasičstva
- Kultúrna jeseň
- Zo života škôl

Vážení spoluobčania, milí Valaštania,

pred pár dňami sa dožila úctyhodného veku naša spoluobčianka pani Paula Šimanová. Dožiť sa 106 rokov je v dnešnej uponáhľanej dobe priam nepredstaviteľné. Tí, ktorí majú tú česť poznať ju osobne, vedia, že pani Šimanová bola vždy skromná, snaživá a láskavá. Svojím deťom vstúpovať hodnoty a múdrosť predkov. Je typom statočného príkladného a svedomitého človeka a vzácnkej matky. Prežila život naplnený prácou, starosťami, ale aj radosťami všedných dní. A to, čo ostáva za ňou, je toho večným dôkazom. Z úprimného srdca jej prajem pevné zdravie a čo najviac chvíľ strávených v kruhu svojich najbližších.

Október je Mesiacom úcty k starším preto, aby sme si uctili našich seniorov a dali im najavo svoju náklonnosť a lásku. Jesenný mesiac a jeseň života – dve paralely, ktoré spolu súvisia. Staroba k nám prichádza nenápadne a pomaly a veru sa jej nedá vyhnúť. Úcta k starším by mala byť hlavne spontánna, nenásilná a sústavná. A predovšetkým by mala byť stála a nielen v „Mesiaci úcty k starším“. Seniori – alebo starší ľudia si ju zaslúžia. Vekom nadobudli veľa skúseností, ktoré odovzdávajú mlad-

ším. K úcte vedme svoje deti, veď aj my raz budeme seniormi.

Milí naši seniori, našu mladšiu generáciu pohlcuje kolobeh povinností všedného dňa, a tak sa často stáva, že sa nemáte komu vyrozprávať, podeliť sa so svojimi myšlienkami, zážitkami, ale aj trápeniami. Možno aj vám sa stáva, že hľadáte cez okno, kedy príde vaša

dcéra či syn, lebo ste mali významný životný sviatok. Možno neprišli a vy ste si v duchu povedali, nuž čo, nemohli, ale veď oni prídu. Pravdaže, máme aj veľa opačných prípadov, keď si deti, vnúčatá a najbližší nájdu čas a často chodia navštíviť svojich rodičov, babky, dedkov, aby sa videli, porozprávali a zotrvali v kruhu svojich milovaných. Blízkosť najbližšej rodiny, priateľov a susedov nám

dáva zabúdať, že nás roky tlačia do staroby, že zdravie slúži horšie a aj na pamäť sa už vždy nedá spoľahnúť. Takže, milí naši seniori, chcem povedať iba toľko, ste generácia, ktorej treba za všetko, čo ste pre svoje deti a spoločnosť urobili, poďakovať. Prežívajte ďalšie dni v šťastí, v zdraví a v kruhu svojich najbližších.

S úctou

Mgr. Peter Jenča, váš starosta

Z Chlumca nad Cidlinou opäť vo Valaskej

Naše obce Valaská a český Chlumec nad Cidlinou spája partnerstvo minulosti. Jej začiatky sa datujú do polovice 70-tych rokov minulého storočia avšak na dlhé roky sa obce odmičali. Naposledy chlumčania navštívili Valaskú pred siedmimi rokmi a až teraz v polovici septembra 2019. Pozvali sme vedenie mesta na tradičné podujatie NAJ HARULA 2019. Pozvanie do našej obce s radosťou prijali – starosta Ing. Miroslav Uchytli, prvý miestostarosta Mgr. Vladan Kárník, radní Pavel Hampl a tajemník Ing. Pavel Školník, MPA.

Opäť chceme nadviazať na tradíciu partnerstva medzi česko-slovenskými obcami, resp. mestom.

Chlumec nad Cidlinou je starobylé mesto východných Čiech ležiaci necelých 30 km západne od Hradca Králové, na sútoku riek Cidliny a Bystřice. Mesto obklopuje mierne zvlnená krajina, lány obilia alebo ovocných sádov s rozsiahlymi lesmi a lúkami. Zeleň, ktorá zaberá i značnú časť vo vnútri mesta – mu dala prívlastok – mesto v záhradách. V Chlumci nad Cidlinou žije niečo cez 5.000 obyvateľov a je bohaté na históriu, kultúru a šport.

Budúci rok bude bohatý na stretnutia, slávime 550. výročie obce a naši partneri pri tom nemôžu chýbať, ale aj vedenie obce z Chlumca nad Cidlinou chce oplatiť naše pozvanie pozvaním začiatkom leta budúceho roka. Nech sa nám darí. Pokračujme v tradíciách, ktoré dávajú význam.

Mgr. Peter Jenča, starosta obce

Piate zasadnutie Obecného zastupiteľstva obce Valaská, konané 11. septembra 2019

1. Otvorenie

Starosta obce, Mgr. Peter Jenča, privítal prítomných poslancov a občanov na piatom zasadnutí Obecného zastupiteľstva vo Valaskej. Na zasadnutie boli pozvaní všetci poslanci pozvánkou. Starosta obce na základe prezenčnej listiny oznámil, že na zasadnutí OcZ je prítomných 9 poslancov. Ospravedlnili sa poslanci: Martin Krupa a Jozef Vrbovský, ktorí boli vycestovaní v zahraničí. Starosta obce ospravedlnil kontrolórku obce Valaská Ing. Bc. Máriu Pohančáňkovú zo zdravotných dôvodov.

2. Schválenie programu rokovania

3. Procedurálne otázky (určenie zapisovateľa a overovateľov zápisnice)

4. Dokumenty predkladané starostom obce

4.1. Správa o plnení uznesení z 3. a 4. zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Valaská

4.2. Návrh voľby predsedu Komisie pre šport

Z dôvodu zániku mandátu poslanca Dušana Blahuta vo volebnom obvode č. 1 dňom 12. 6. 2019 v súlade s § 25 ods. 2 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov písomným oznámením doručeným obecnému úradu sa uvoľnilo miesto predsedu Komisie pre šport zriadenej obecným zastupiteľstvom. V zmysle §6 Rokovacieho poriadku Obecného zastupiteľstva obce Valaská na návrh z radov poslancov bol predložený návrh na predsedu uvedenej komisie PaedDr. Matúš Magera.

4.3. Návrh voľby člena Komisie pre financie a správu majetku

V zmysle § 6 Rokovacieho poriadku Obecného zastupiteľstva obce Valaská na návrh poslanca Obecného zastupiteľstva bol predložený návrh poslanca Ing. Petra Bánika.

Ing. Bánik je dlhoročným poslancom, ktorý sa zaujíma o dianie v obci a je prínosom pri činnosti poradných orgánov v obci, medzi ktoré patrí aj Komisia pre financie a správu majetku. Iný návrh predložený nebol.

4.4. Voľba člena Komisie pre rozvoj obce, stavebný poriadok a územný plán

V zmysle § 6 Rokovacieho poriadku Obecného zastupiteľstva obce Valaská na návrh poslanca Obecného zastupiteľstva, člena Komisie pre rozvoj obce, stavebný poriadok a územný plán Ing. Petra Bánika, z radov poslancov Obecného zastupiteľstva obce Valaská. Iný návrh predložený nebol.

5. Financovanie správa majetku

5.1. Rozpočtové opatrenie č.10/2019

V súlade s § 11 ods. 4 písm. b) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. a na základe ods. 2 písm.b), c) a d) § 14 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v z.n.p. a o zmene a doplnení niektorých zákonov návrh na rozpočtové opatrenie – povolené prekročenie výdavkov pri dosiahnutí vyšších príjmov, a to **zvýšenie výdavkov:**

Doprava - Cestná doprava / 635 rutinná a štandardná údržba + 70 000 €

Ďalšie sociálne služby - / 642 transfery (sociálny taxík) + 3 000 € **v celkovej sume + 73 000 €**

Odôvodnenie, prečo uvedené sumy. Ako dobre viete, v obci – v časti stará Valaská, Piesok prebieha realizácia projektu Aglomerácia – odkanalizovanie Valaská - Valaská, Hronec – odkanalizovanie. V súčasnosti prebiehajú finalizačné práce a do konca kalendárneho roka by mal zhotoviteľ zrealizovať asfaltovanie cestných povrchov miestnych komunikácií realizovaných na ul. Záhradná, Javorová, ul. Mierová

a Na studničke/Záhradná. Avšak len podľa predloženej a schválenej projektovej dokumentácie. To znamená asi len 1/3 uvedených cestných telies. Jednoducho povedané, čo bolo vykopané, bolo by zaasfaltované. Z uvedeného dôvodu predkladáme návrh na vyasfaltovanie celých úsekov miestnych komunikácií tak, ako vám bolo predložené v materiáloch. Predpoklad ceny je 70 tisíc eur bez DPH.

Druhá položka 3.000 eur sa týka poskytovania právnej služby „sociálny taxík“, kde predpokladané výdavky schválené rozpočtom na rok 2019 nebudú postačujúce, vychádzajú z podkladov, ktoré boli predložené na finančnej komisii, a je potrebné uvedenú čiastku navýšiť o predloženú sumu.

Vyjadrenie predsedu pre financie a správu majetku Ing. Dundovič:

- presná suma je 84 000 eur, nie 73 000 eur (navýšená 14 000 eur kvôli DPH)

- rozdeliť dopravu a sociálne služby na dve časti

- sociálny taxík pôjde z bežného účtu

- z rezervného fondu by išlo **84 000 eur**

Do rozpravy sa prihlásil PaedDr. Magera:

- asfaltovanie miestnych komunikácií - rekapitulácia objektov stavby, vysvetliť cesty na ulici Mierová časť Piesok a ulicu Na studničke/Záhradná, časť stará Valaská.

Do rozpravy sa zapojila Mgr. Kmeťová:

- vysvetlila pokiaľ cesty až siahajú

Do rozpravy sa prihlásil Ing. Bánik:

- odporúča navýšenie rozpočtu na opravu týchto ciest 84 000 eur ako celok

Do rozpravy sa prihlásila Ing. Rolincová:

- sociálny taxík (zmeniť proces kalkulovania ciest, ktoré tento sociálny taxík vykonáva, majiteľ sociálneho taxíku mal poslať žiadosť o navýšenie taxíka)

- kde sa budú na cestách nachádzať obrubníky

- kto bude mať pod dohľadom asfaltovanie miestnych komunikácií spolu s osadením obrubníkov, aby prebehlo všetko v poriadku

- otázka, či sú toto všetky cesty, ktoré chceme riešiť, alebo na budúci rok vyskočia ďalšie, ktoré bude treba opraviť. Do rozpravy sa zapojil starosta obce Mgr. Jenča

- obrubníky budú na parkovisku ZUŠ Valaská spolu s odvodňovacím kanálom a na ulici Javorová

- dozorujúci pracovník bude Ing. Prč zamestnanec obecného úradu

- doasfaltovanie Robotníckej ulice sa bude vykonávať na budúci rok

Do rozpravy sa prihlásila poslankyňa Pastírová:

- súhlasila s Ing. Bánikom, aby sa asfaltovanie urobilo na všetkých naplánovaných miestnych komunikáciách

Do rozpravy sa prihlásil Mgr. Hlaváčik:

- najlepšie riešenie, ako dostať cesty do najlepšieho stavu, do pozornosti dáva časové hľadisko, aby sa to stihlo všetko v čas spraviť.

Návrh na zmenu rozpočtu Rozpočtovým opatrením č. 11/2019

V súlade s § 11 ods. 4 písm. b) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. a na základe ods. 2 písm. b), c) a d) § 14 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v z. n. p. a o zmene a doplnení niektorých zákonov návrh na rozpočtové opatrenie – povolené prekročenie výdavkov pri dosiahnutí vyšších príjmov, a to **zvýšenie výdavkov:**

3 Doprava - Cestná doprava /635 rutinná a štandardná údržba +84 000 € **v celkovej sume + 84 000 €**

5. Financovanie správa majetku

5.2. Správa o hospodárení za rok 2018 príspevkovej organizácie Technické služby Valaská

V zmysle § 11 ods. 4 písm. l) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení obec zriaďuje, zrušuje a kontroluje rozpočtové a príspevkové organizácie obce. Správa o hospodárení je výsledkom ich celoročnej práce a jej hospodárenia. Na základe hore uvedeného vám správa bola predložená. Otváram rozpravu k bodu rokovania. Uvedenú správu predložil riaditeľ Technických služieb Valaská Ing. Martin Havaš v mesiaci august. Tento však k 31. 8. ukončil pracovný pomer.

Do rozpravy sa prihlásil Ing. Dundovič:

- informoval, že finančná komisia nemala výhrady k správe o hospodárení

Do rozpravy sa prihlásila Ing. Rolincová:

- otázka, kedy bude zverejnená správa o hospodárení na webovom sídle obce

Do rozpravy sa pripojila prednostka Mgr. Kmeťová:

- správa bola zverejnená, opätovne bude zas zverejnená

Uznesenie jednohlasne schválené

5. Financovanie správa majetku

5.3. Obchodná verejná súťaž na prenájom pozemkov par. C KN č. 357,358,359 a 360/2 na poľnohospodárske účely

Obec Valaská na základe uznesenia obecného zastupiteľstva č. 53/2019 zo dňa 12. 6. 2019 podľa podmienok verejnej obchodnej súťaže prijatých uznesením č. 42/2019 zo dňa 10. 4. 2019 zrušila verejnoobchodnú súťaž na pozemky:

kat. územie Valaská, obec: Valaská, zapísané na LV č. 980, parc. C KN č. 357 o výmere 450 m², záhrada, parc. C KN č. 358 o výmere 675m², záhrada, parc. C KN č. 359 o výmere 435 m², záhrada parc. C KN č. 360/2 o výmere 773 m², ostatná plocha.

Opätovne predkladám návrh na schválenie podmienok verejnoobchodnej súťaže s kritériom, a to spôsob využívania poľnohospodárskej pôdy.

Do rozpravy sa prihlásil poslanec Mgr. Hlaváčik:

- účel nájmu má byť stanovený zo strany obce

- kritériom by mala byť cena

- stanoviť poľnohospodárske účely, majú byť špecifikované ako kosenie, pasenie

6. Interpelácie poslancov

Poslankyňa Mgr. Karolová:

- otázka, či je pomník padlých hrdinov upravený

- pri kosení zabezpečiť následné pohrabanie, zabezpečiť vyčistenie garádov

- správa od statika ohľadom starého mosta na Piesku

- na starej ceste sa vo večerných hodinách stretávajú autá, hrozí nebezpečenstvo najmä deťom. Bolo by dobré na tom mieste zabezpečiť osvetlenie

Poslankyňa p. Pastírová:

- kedy bude osadené zrkadlo pri cintoríne

Odpoveď p. starostu Mgr. Jenču:

- zrkadlo na Piesku je schválené dopravným inšpektorátom

Poslankyňa p. Pastírová:

- aký je stav s cestou Pod hrbom (statika múru,) je tam aj ohnutý stĺp, ktorému hrozí spadnutie

Odpoveď p. prednostky Mgr. Kmeťovej:

- je to v štádiu riešenia

Poslankyňa p. Pastírová:

- prečo nebolo zrealizované uvítanie detí

Odpoveď p. prednostky Mgr. Kmeťovej:

- na mesiac október je naplánované uvítanie detí

Poslankyňa p. Pastírová:

(Pokrač. na str. 3)

(Dokonč. zo str. 2)

- návrh zo sociálnej komisie zber textilu. Zabezpečiť, akou formou sa bude zber textilu vykonávať.

Odpoveď p. prednostky Mgr. Kmeťová:

- zber textilu je v štádiu riešenia.

Poslanec p. Datko:

- na trávnej ploche za garážami korene smrekov narúšajú statiku garáží. Taktiež sa na tomto mieste stretávajú rôzne skupiny ľudí za účelom nelegálnych vecí (po tráve sú rozhádzané striekačky, ihly). Navrhujeme monitorovanie tohto priestoru.

Odpoveď p. prednostky Mgr. Kmeťovej:

- bude sa vykonávať prieskum stavu drevín

Odpoveď p. starostu Mgr. Jenču:

- môžeme porozmýšľať nad doplnením kamier

- apelujem na častejšom hliadkovaní PZ v obci

Poslanec Mgr. Hlaváčík:

- či má obec zmluvu na odber textilu

Odpoveď starostu Mgr. Jenču:

- odber a likvidáciu textilu bude zabezpečovať Ľupčianka

Poslanec p. Mgr. Hlaváčík:

- vytvoriť VZN na obmedzenie fajčenia na verejných priestranstvách

- prosí zaslať zoznam, kde v obci sa nachádzajú kamery

- ak je potrebné treba navýšiť kamery v obci

- v akom štádiu je vypracovaná projektová štúdia na obnovu námestia

- tak isto boli schválené finančné prostriedky na vypracovanie projektovej štúdie na kultúrny dom v akom štádiu je aj tento projekt

Odpoveď p. prednostky Mgr. Kmeťovej:

- boli schválené v rozpočte finančné prostriedky na projektovú štúdiu

- prečítané kroky ako postupovať pri súťaži na rekonštrukciu námestia

Poslanec p. Ing. Rolincová:

- poslanci a občania aby boli informovaní a vyzvaní, aké majú nápady pri realizácii námestia

- mali by sme počuť názory verejnosti k realizácii námestia

- reklamácie k verejnému osvetleniu

7. Diskusia, podnety občanov

Poslanci diskutovali so starostom obce k nasledovným témam:

Poslanec p. Pastírová:

- odporúča zapojiť sa, keď bude vydaná výzva k občianskym hliadkam.

Pani Pastírová a Ing. Dundovič diskusia ohľadom separovania textilu.

8. Záver rokovania

Starosta obce poďakoval poslancom za spoluprácu, zaželel všetkým príjemné prázdniny a ukončil rokovanie obecného zastupiteľstva.

Mgr. Lucia Karolová

Obec sa zapojila do projektu

ZELENÉ OBCE SLOVENSKA

Ako sme vás informovali v predošlom čísle Valaštianskeho hlásnika, v priestoroch prepadového územia plánujeme výsadbu stromov, v rámci Národného projektu s názvom Podpora biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry v obciach Slovenska - Zelené obce Slovenska.

Cieľom národného projektu je realizácia prvkov zelenej infraštruktúry na miestnej úrovni prostredníctvom vegetačných prvkov a s nimi súvisiacimi činnosťami. Takto cielenou realizáciou vegetačných prvkov sa prispieva k vytvoreniu poloprírodných až prírodných krajinných štruktúr pre konkrétne územie, kde sú zohľadnené prirodzené špecifiká a ekosystémové funkcie. Okrem zachovania a obnovy biodiverzity a ekosystémov sa národným projektom na miestnej úrovni posilní klimatická funkcia, pôdoochranná funkcia, vodochranná funkcia, krajinná funkcia ekosystémov a environmentálna funkcia urbanizovaného prostredia.

Výsadbou drevín chceme prispieť k vytvoreniu oblasti s vhodnou mikroklimou, biodiverzitou a zmierniť nepriaznivé dôsledky a vplyvy klimatických zmien. Globálne otepľovanie prinesie veľké suchá aj mohutné zrážky. Významným prejavom zmeny

klimy na našom území môžu byť dlhotrvajúce obdobia sucha a horúčav v letných a jesenných mesiacoch, spojené s nedostatkom vody. Suché obdobia však môžu prerušovať niekoľkodenné veľké dažde a silné búrky.

Tomuto všetkému môžeme predchádzať výsadbou zelene. Práve preto sme sa zapojili do národného projektu Zelené obce Slovenska, kde sa dá získať finančná podpora vo výške až 16 500 € na opatrenia, ktoré môžu zmierniť klimatické zmeny a v budúcnosti spríjemniť životné prostredie obyvateľov Valaskej.

Výsadba na prepadovom území

Pre výsadbu na území prepadliska sme sa rozhodli z dôvodu odporúčaní RNDr. Reného Putišku, PhD., ktorý realizoval geofyzikálny prieskum tohto územia. Odporúča tieto priestory vysadiť drevinami, ktoré svojimi koreňmi spevnia nadložie, čiastočne ho zastabilizujú a zároveň sa zníži množstvo priesakov do podlažia. Podzemné priestory prepadliska sú neustále vystavované vode, ktorá pri vysokej hladine vymýva stropy týchto priestorov. Hlavný objem všetkých koreňov stromu je sústredený vo vrchných 15-60 cm pôdy. Plošný priemer kore-

ňovej sústavy dospelého stromu je 2 až 5-krát väčší ako priemer koruny. Práve tieto vlastnosti stromov pomôžu územie prepadliska zastabilizovať a urobiť tak bezpečným miestom. Korene vytvoria akýsi vzájomne prepletený pôdoochranný systém, ktorý zmierni aj množstvo vody, ktorá sa dostane do podzemných priestorov, a tým sa zníži hladina podzemnej vody, ktorá ohrozuje tento priestor. V podzemných priestoroch prepadliska sa denne odohrávajú javy, ktoré my na povrchu nevnímame a nevidíme. Tento priestor je nestabilný a nevypytateľný. Z toho dôvodu sme na odporúčanie geofyzikálneho prieskumu priestor, ktorý je najmenej stabilný, oplotili a je na toto územie zákaz vstupu.

Detské ihrisko, ktoré je situované vedľa nestabilného rážonu, plánujeme preložiť na plochu cez cestu, severne nad prepadliskom. Je to z dôvodu toho, že aj keď sa nachádza v rážone čiastočne stabilnom, je v blízkosti hraníc dvoch rážonov, čo prieskum vyhodnocuje za najviac rizikové miesta.

Všetky tieto opatrenia robíme pre ochranu občanov Valaskej a jej návštevníkov, ako aj pre zlepšenie životného prostredia v obci.

Váš starosta Mgr. Peter Jenča

Zóna A s pôdoochrannou funkciou v obci Valaská
(Banskobystrický kraj, okres Brezno)

Vysvetlivky:

- Jarabina vtáčia - 7 ks
- Javor poľný - 9 ks
- Čerešňa vtáčia - 9 ks
- Hrab obyčajný - 9 ks
- Lipa veľkolistá - 6 ks
- Javor horský - 21 ks
- Zóna A - PO funkcia

0 8 16 24 m

Ortofotomozaika GKÚ
Rastrový ekvivalent katastrálnej mapy
ÚGKK a GKÚ

Autor: RNDr. Matej Masný, PhD., 2019
EPSG: 5514 S-JTSK / Krovak East North

NÁMESTIE 1. MÁJA – JEHO NOVÁ PODOBA

Námestie v našej obci má obrovský potenciál stať sa novým príťažlivým miestom, kam obyvatelia prídu za oddychom, kultúrou a zábavou, ale aj miestom, kde prúdi život a kde sa ľudia budú radi stretávať a tráviť spolu voľný čas.

Tento priestor poznačil zub času a zaslúži si našu pozornosť. Preto chceme požiadať vás občanov, aby ste sa svojím názorom podieľali na novej podobe námestia. Určite ste si už všimli, že sa vo vašich poštových schránkach objavil dotazník. Keďže VY ste tým naj-

dôležitejším hodnotiteľom – váš názor je veľmi podstatný. Chceme vás uistiť, že sa budeme zaoberať vašimi odpoveďami a vaše názory uplatníme pri tvorbe štúdie revitalizácie námestia. Podporte vašim záujmom náš spoločný záujem – vytvoriť z Valaskej krajšie miesto pre život.

Dotazník je možné vyplniť aj elektronicky prostredníctvom webového sídla <https://www.valaska.sk/>, alebo na našej facebookovej stránke Obec Valaská, ak ste tak ešte neurobili. Vyplnené dotazníky je možné odovzdať do schrán-

ky v miestnej knižnici, v materskej časti v potravinách Coop Jednota a v miestnej časti Piesok v predajni Cisárov Pekár, najneskôr do 10. novembra 2019. O výsledkoch Vás budeme informovať v najbližšom vydaní Valašianskeho hlásnika.

Mgr. Peter Jenča, váš starosta

Ako dopadol zber textilu?

Keďže v obci nemáme kontajnery na separovaný zber textilu, rozhodli sme sa uskutočniť zber trochu inou formou a síce vyzbieraním textilu priamo od vás. Od firmy Ľupčianka s.r.o. sme si objednali kontajner, ktorý sme mali pristavený na Zbernom dvore a Technické služby Valaská zabezpečili odvoz textilu z celej Valaskej a Piesku. Zber textilu sa uskutočnil v mesiaci september a vyzbierali sme až 1,88 t textilu, čo teda určite nie je málo a za čo sa chceme poďakovať všetkým občanom, ktorí sa do zberu zapojili.

Aký dopad bude mať nízka miera separácie odpadu na náš rozpočet?

Od 1. januára 2019 nadobudli účinnosť dva právne predpisy - zákon č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a nariadenie vlády SR č. 330/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov.

Pre obec prinášajú tieto právne predpisy veľké zmeny v oblasti rozpočtu na strane príjmov a výdavkov. Zmena sa týka zákonných poplatkov za uloženie komunálneho odpadu na skládku, ktorých výška závisí od úrovne vytriedeného odpadu. V roku 2018 bola úroveň vytriedeného odpadu len 20,18 %, a preto obec platila tento rok zákonný poplatok

10 € za uloženie komunálneho odpadu na skládku. Budúci rok by sa tento poplatok za tú istú úroveň vytriedeného odpadu navýšil až na 22 €. To znamená, že čím bude vyššia úroveň vytriedeného odpadu, tým bude poplatok za uloženie komunálneho odpadu nižší (viď tabuľka).

Úroveň vytriedeného odpadu v obci závisí od nás – občanov, a teda od nás sa následne odvíja aj zákonný poplatok. Keďže je pravdepodobné, že obec bude platiť v r. 2020 viac ako raz toľko, budeme nútení zvýšiť aj výšku poplatku za odpad.

Mgr. Janka Maličká

Platenie poplatkov za uloženie komunálneho odpadu na skládku

Položka	Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu	Sadzba za príslušný rok v eurách		
		2019	2020	2021
1	<10 %	17	26	33
2	10-20 %	12	24	30
3	20-30 %	10	22	27
4	30 – 40 %	8	15	22
5	40 – 50 %	7	12	18
6	50 – 60 %	7	11	15
7	> 60 %	7	8	11

2+2=5 ?

Blíži sa koniec roka a všetky komisie pracujú na príprave podkladov k rozpočtu obce na budúci rok. Podklady a žiadosti o dotácie, ktoré zaslali naši občania, spolky alebo športové kluby, budú v najbližších mesiacoch prehodnocované na finančnej komisii. Výdavky sú jedna strana rozpočtu.

Čo však tvorí príjmovú časť rozpočtu našej obce? Odkiaľ a koľko má naša obec peňazí?

Prvú skupinu príjmov tvoria tzv. **daňové príjmy**. Najväčšiu časť tvorí podiel na dani z príjmov fyzických osôb (FO). Každý, kto zarobí ročne viac ako 1 968,78 eur, musí podať daňové priznanie (alebo ho podá zamestnávateľ) a zaplatí z neoslobodenej časti príjmu daň 19 % alebo 25 %. Je jedno, či pracuje v Bratislave alebo v Košiciach. Všetci sa skladáme na chod miest a obcí. Štát potom prerozdelení daň z príjmu FO na základe zložitého vzorca. Kritériá zahŕňajú počet obyvateľov, nadmorskú výšku, veľkosť obce, počet žiakov atď. V roku 2019 sme z tohto podielu dostali takmer 1,7 milióna eur.

Ďalším významným daňovým príjmom je daň z nehnuteľností. Platíme ju my, obyvatelia obce alebo firmy za byty, stavby a pozemky, ktoré v našom katastri vlastníme. V roku 2019 bol tento príjem približne 340 000 eur. Daň za psa, za ubytovacie služby, poplatok za odvoz komunálneho odpadu a ďalšie miestne dane tvoria približne 74 000 eur.

Nedaňové príjmy majú rôzne skupiny. Najväčšou skupinou sú granty a transfery. To sú

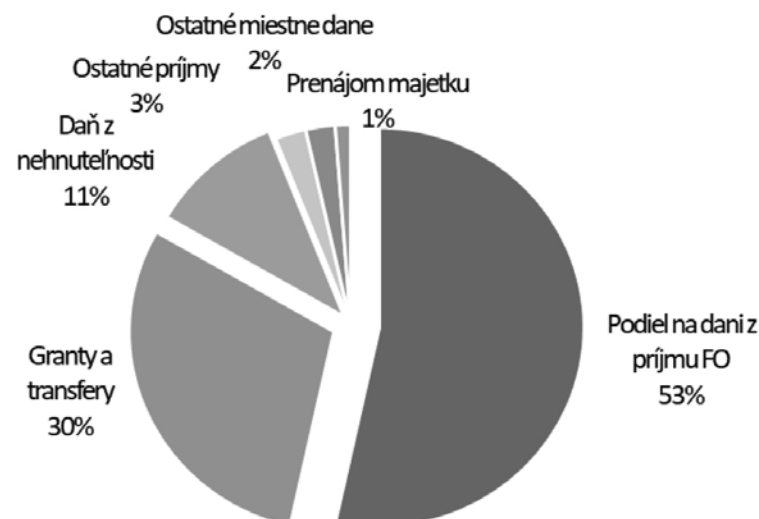
napríklad príjmy, ktoré nám štát presúva na činnosť základnej školy - 720 000 eur, alebo dotácia na činnosť opatrovateľskej služby, čo bolo približne 64 000 eur. Celkovo má položka granty a transfery v našom rozpočte približne 950 000 eur. Príjmy z prenájmu nášho majetku, budov, pozemkov a bytov tvoria príjem približne 39 000 eur. Ostatné príjmy a poplatky tvoria približne 78 000 eur.

V roku 2019 sme teda ako obec mali približne 3,2 milióna eur na pokrytie výdavkov na školstvo, šport, kultúru, réžiu obce, ale aj tech-

nické či opatrovateľské služby a opravu ciest. Musíme si uvedomiť, ako veľmi sme závislí od vybraných daní a dotácií zo štátu. V skratke, keď sa ekonomike darí, zvyšuje sa aj náš príjem. Čo nás čaká v roku 2020? Rozpočet obce spoluutvorím po prvýkrát. Ako poslankyňa by som bola rada, keby sme dokázali skĺbiť investičné aktivity s riešením havarijných stavov (stĺpy osvetlenia, kanalizácia, cesty a chodníky...). Kvalitu rozpočtu a plánovania určuje aj počet rozpočtových opatrení, ktorými sa musí upravovať rozpočet počas roka. Tento rok ich bolo veru dosť. Budem sa snažiť, aby sme neplánovali len v horizonte jedného roka. Ako povedal Antoine de Saint-Exupéry: „Cieľ bez plánu je len... želanie“.

Ing. Zuzana Rolincová MSc.

PODIEL PRÍJMOV ROZPOČET 2019 VALASKÁ

Sanácia nelegálnych skládok odpadu

Ministerstvo vnútra vyhlásilo prostredníctvom operačného programu Ľudské zdroje výzvu zameranú na sanáciu nelegálnych skládok. Obec Valaská využila príležitosť, prihlásila sa do výzvy a žiadosť o nenávratný finančný príspevok vo výške 60 845,22 (5 % spolufinancovanie) na projekt „**Sanácia miest s nelegálne umiestneným odpadom v obci Valaská**“ bola schválená. V rámci projektu boli vyčistené 2 nelegálne skládky: Za Húščavou a Pod krávinmi.

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

**OPERAČNÝ
PROGRAM
ĽUDSKÉ
ZDROJE**

Skládka „Za Húščavou“

Čistenie skládky „Pod krávinmi“

Každý by mal byť zodpovedný voči svojmu okoliu a správať sa ekologicky. Kolobeh v prírode je neoklamateľný a sami si poškodujeme takýmito činmi zdravie. Obec bude postupne pristupovať k finančným pokutám za znečisťovanie verejného priestranstva a vytvárania čiernych skládok. Je potrebné si uvedomiť, že takéto konanie je trestným činom.

Aj takúto podobu má vandalizmus v našej obci

Je sobota ráno, pár minút pred piatou. Počujem veľkú ranu, následne druhú, pozriem von oknom a vidím žiaru. Utekám von pozrieť, čo

sa robí. Horí auto. Hneď zalarmujem manžela a voláme hasičov. Kým prídu hasiči, môj manžel hasí horiace auto. Pomáhajú susedovci,

pán Laššák, pán Marko, pán Kučera, za čo im patrí naše poďakovanie. Kontajner na plasty a papier sú zhorené do tla, ostali len kolieska. Horí aj garáž. Ten, čo to urobil, by si zaslúžil, aby bol potrestaný. Škody sú veľké a vinník v nedohľadne. Možno by bolo dobré, aby kamier v obci bolo viac, aby sa predišlo takémuto vandalizmu a škodám. Nerada to pišem, ale aj takúto podobu má naša obec.

Nielenže sme utrpeli ujmu na majetku, ale bude nás to stáť kopec peňazí, úsilia a driny, kým sa všetko opraví.

Naši valaštianski hasiči, ktorým právom patrí naše poďakovanie, prišli na miesto požiaru veľmi rýchlo a začali požiar hasiť. Zdržali sa u nás až dovtedy, kým si neboli istí, že už ďalšie vznietenie nehrozí. Naši hasiči ukázali, že sú na pravom mieste a ich činnosť v našej obci je veľmi prospešná. Pokračujte aj naďalej v tejto zásluhnej práci. Aj keď ste dobrovoľní hasiči, váš profesionálny prístup si po vašom zásahu veľmi ceníme.

Veľká vďaka patrí vám.

Iveta Babčanová

Výstup z rokovania Stavebnej komisie pre rozvoj obce, stavebný poriadok a územný plán

Dňa 03.10.2019 zasadala Stavebná komisia pre rozvoj obce, stavebný poriadok a územný plán a z programu zasadnutia vyberám:

žiadosť p. Sedláková – oprava šachty
Komisia odporučila obecnému úradu opravu zrealizovať a zamerať sa na odvodnenie aj na iných úsekoch Cesty osloboditeľov.

žiadosť p. Babčanová – prenájom pozemku
Komisia navrhla, aby žiadateľka upresnila, veľkosť pozemku, ktorý chce prenajať.

žiadosť p. Barkáčová – vybudovanie prístupovej cesty
Komisia odporučila obecnému úradu osobné prejednanie so žiadateľkou danej žiadosti.

žiadosť p. Fedorčíková – vybudovanie odvodňovacieho rigolu dažďovej vody
Starosta obce Mgr. Peter Jenča navrhol prizvať na rokovanie žiadateľa o možnosti alternatívnych riešení napr. asfaltovanie.

žiadosť p. Oláhová – odkúpenie nebytového priestoru
Komisia odporučila starostovi obce a obecnému zastupiteľstvu žiadosť schváliť.

Stavebná komisia pre rozvoj obce, stavebný poriadok a územný plán predložila návrhy na investície pre rok 2020 a na ďalšie nasledujúce obdobia.

Pre množstvo podnetov od občanov navrhujeme požiadavky rozpracovať etapovite v rámci priorit obecného úradu:

- rekonštrukcia námestia
- dobudovanie osvetlenia v celej obci
- cesty a chodníky v obci a na celom cintoríne
- úprava odvodňovacích kanálov
- dobudovanie kanalizácie na všetkých nedokanalizovaných nehnuteľnostiach
- vypracovať projekt na parkovacie miesta

v celej obci

- bezbariérové vstupy do verejných priestorov

- rozšíriť kamerový systém

- rekonštrukcia hlavného vstupu na obecný úrad

- rekonštrukcia domu smútku, Tajchu aj s oporným múrom nad týmto jazierkom

- dokončiť rekonštrukciu detského ihriska v novej časti Valaskej

- na Školskej ulici zriadiť centrum pre rodičov s deťmi (Detičkáreň)

- prestrešiť chodník pod kostolom, popod

lipy pre bezpečnosť občanov proti padajúcim konárom

- prestrešiť schodíky pri hlavnom vstupe na cintorín (v zimnom období je sťažený prechod pre sneh a námrazu)

- vybudovať oporný múr pod cestou na ulici Pod Hrbom

- zrealizovať chodník na Piesku (celou Strojenskou ulicou)

- Piesok - Robotnícka ulica (Kolónia) vybudovať odvodňovací rigol na odvedenie dažďovej vody od rodinných domov

- vybudovať detské ihrisko na Piesku

- osadenie zrkadiel pri nebezpečných výjazdoch na hlavnú cestu

- na novo osadenom stĺpe osvetlenia na ceste I. triedy obnoviť merač rýchlosti, ktorý sa už v minulosti osvedčil

- asfaltovanie priestorov pred bytovými domami bude realizované po predložení dokumentov, že siete kanalizačných a dažďových potrubí sú v dobrom technickom stave.

- je snahou obecného úradu doasfaltovať ešte v tomto roku nasledovné ulice:

časť Mierovej, Javorová, Záhradná, Tatranská (spodná časť ulice)

Ďakujem všetkým členom Stavebnej komisie pre rozvoj obce, stavebný poriadok a územný plán za zodpovedný prístup k požiadavkám k investičným akciám pre rok 2020 a ďalšieho obdobia.

Predseda komisie: Martin Krupa

Vybrané z projektovej dokumentácie „Detičkáreň“.

Oslávili sme Deň Ústavy Slovenskej republiky

Ako každý rok, aj v nedeľu 1. septembra sme sa stretli pri symboloch slovenskej vzájomnosti, národnej svojbytnosti, štátnej samostatnosti na Námestí 1. mája pri Lipke Ústavy SR, aby sme spomienkou oslávili deň tohoto významného dokumentu.

Tento najvyšší zákon štátu potvrdil skutočnosť, že môžeme byť hrdí na naše dejiny, na svoju materinskú reč, na svoju tradičnú kultúru, nádhernú prírodu, na naše deti, ktoré tu budú ďalej žiť, svojimi skutkami a vzdelanosťou naplňať zákonitosti doby.

Po zaspievaní hymny Sloven-

skej republiky v podaní spevokolu Lipka pri MO Matice slovenskej sa prítomným občanom prihovoriť starosta našej obce Mgr. Peter Jenča. Zdôraznil, aby všetko, čím sme žili a žijeme, sa stalo nádejou pre lepší svet Valaštanov a Slovákov. Pozdravil slovenskú štátnu samostatnosť v celom jej historickom význame. Vyzdvihol smelosť, odhodlanosť, silu, vieru, vytrvalosť a nezlomnosť vôle slovenského ľudu kráčať po trnistej ceste k víťazstvu, k dnešnému slobodnému bytiu.

Predseda MO Matice slovenskej PaedDr. Matúš Magera sa

prihovoril spoluobčanom a matičiarom. Vyslovil ľútosť, že tento významný sviatok svojbytného Slovenska prišla osláviť a prejať úctu k dejinám, úctu k prítomnosti, keď človek podáva ruku človeku, len hrstka ľudí takmer bez mladej generácie. „Mali by sme si vážiť hodnoty života slovenského národa, seba samých, čtiť si dejiny, žiť prítomnosťou a tešiť sa do budúcnosti. Aj v takýchto chvíľach by sme si všetci mali uvedomiť, že tak, ako iné vyspelé národy, aj Slováci vojdú do dejín jedine vlastným pričinením, snahou, ľudskosťou, rešpektovaním odkazu svojich predkov.“

Po básni Janka Kráľa – „Duma slovenská“, ktorú predniesla členka výboru MO MS, pani Alena Kureková, spevokol Lipka, pod vedením dirigenta Jána Jenču ukončil oslavy Dňa Ústavy Slovenskej republiky hymnou Matice slovenskej – „Kto za pravdu horí“.

Všetkým, ktorí sa pričínili o dôstojný priebeh osláv, starostovi obce, účinkujúcim a prítomným Valaštanom úprimne ďakujeme.

Ing. Anna Fischerová

Naprávame, budujeme, plánujeme

Historik Branislav Varsík v diele „Z osídlenia západného a stredného Slovenska v stredoveku“ zaznamenal, že Valaská bola voľakedy dávno dedina valachov. Možno pre jej výhodnú polohu – obkolesená skalnatými kopcami a pretekajúcou riekou Hron, ktorá poskytovala vlahu i obživu, sa tu usadili valasi so svojimi ovcami.

Príbeh hovorí, že valach pasúci ovce zabil obrovského hada, ktorý útočil na kráľa Mateja, začo mu tento udelil richtárske práva a oslobodil ho od poddanstva. Z generácie na generáciu sa tento príbeh dedí a ľudia ho rozprávajú ako rozprávku svojim deťom. Preto sa zachoval a chceme, aby bol symbolom našej obce a aby sa s ním mohli zoznámiť všetci jej návštevníci.

Preto sa vedenie obce a kultúrna komisia zaoberá otázkou a následnou realizáciou zhotoviť sochu valacha a natrvalo ju umiestniť na novobudované priestory námestia.

K nápadu, ktorý je aj súčasťou diplomovej práce našej občianky Natálie Faškovej, sa súhlasne pripojili mnohí občania obce. Slovo dalo slovo a aby sa ono stalo skutkom, architekti sa podujali spracovať model valacha, ktorý by bol v nadživotnej veľkosti umiestnený na novom námestí. Otázka, v ktorej časti námestia, je vecou diskusie a rozhodnutia vedenia obce.

Na poslednom zasadnutí kultúrnej komisie s prizvanými hosťami a starostom obce jej predseda pán Jozef Vrbovský predstavil bronzový model, ako by socha mala vyzeráť. Všetci prítomní sa súhlasne zhodli, že keď tento symbol roky prežil a medzi ľuďmi prežíva, zaslúži si zdobiť naše námestie a odporučili jeho realizáciu. Model si môžu všetci občania pozrieť v priestoroch obecného úradu našej obce.

Ing. Anna Fischerová

140. VÝROČIE HASIČSTVA

Keď si predstavíme, že naša obec bude budúci rok oslavovať 550. výročie a tohto roku si pripomenula 140 rokov hasičstva, je to úctyhodné číslo, ktoré má svoju vypovedateľnú hodnotu. Vďaka našim predkom, ich húževnatosti a zmyslu pre zodpovednosť hasičstvo v obci pretrváva dodnes.

Začiatkom septembra si naši dobrovoľní hasiči s podporou obce a obecného zastupiteľstva uctili toto výročie zorganizovaním niekoľkodňového podujatia DNI HASIČSTVA V OBCI VALASKÁ. V piatkový septembrový večer sa v priestoroch domu kultúry konala Slávnostná akadémia. Pozvanie na podujatie prijali aj hostia z blízkeho chotára. Domáci hasiči si považovali za povinnosť povýšiť ale aj oceniť dobrovoľných valaštianskych hasičov za ich príkladnú a obetavú prácu.

Pozvanie prijal aj plk. Ing. Ivan Švantner – riaditeľ OR HaZZ SR v Brezne a Ondrej Ruso – predseda územnej organizácie Dobrovoľnej požiarnej ochrany SR Brezno, ktorí sa všetkým prítomným prihovorili. Veľká vďaka patrí aj ďalším hostom, ktorí prijali pozvanie a ktorí sú vždy nápomocní pri plnení si hasičských povinností. Všetkým prítomným sa prihovoril aj pán Peter Turňa, ktorý prítomných oboznámil s bohatou valaštianskou históriou na úseku hasičstva.

Starosta obce, Mgr. Peter Jenča vo svojom príhovore vyzdvihol históriu hasičstva vo Valaskej, ale aj jeho súčasnosť. Pán starosta vo svojom príhovore zdôraznil, že najväčším vyznamenaním a ocenením pre dobrovoľných hasičov za činy nie sú oslavné články, medaily a pamätné diplomy, i keď aj tie sú milým gestom. Ale práve to, že aj po 140 rokoch činnosti neznižuje sa význam a potrebnosť dobrovoľných hasičov a neutícha záujem o ich služby.

140 rokov hasičstva vo Valaskej 6.-7.9. 2019 foto Rado Krbíla

Starosta v mene všetkých občanov poďakoval a vzdal hold všetkým obetavcom z radov dobrovoľných hasičov obce, ktorí riskovali a riskujú svoje zdravie a aj životy, aby nám pomohli chrániť majetok pred požiarimi, ale aj inými mimoriadnymi situáciami, ktoré sa môžu vyskytnúť. Poďakoval im za to, že venujú svoj voľný čas, aby zabezpečili techniku v prevádzkyschopnom stave, že organizujú súťaže hasičských družstiev, na ktorých dosahujú pekné umiestnenia. A verí, že vďaka ich záslužnej práci a výchove hasičskej mládeže obec urobí všetko pre to, aby dobrovoľný hasičský zbor v obci v plnej sile oslávil aj svoje 150-tiny.

Zážitok z celého podujatia umocnil a podčiarkol kolektív pedagógov Základnej umeleckej školy vo Valaskej svojím umeleckým kultúrnym programom, za čo pani riaditeľke

ďakujeme.

Hasiči nezaháľali a potvrdili svoju činnosť. V sobotňajšie dopoludnie predviedli hasičskú techniku a ukážky svojej práce. Na svoje si prišli aj tí najmenší, mohli si spolu s hasičmi zasúťažiť.

Pán Peter Turňa bol opäť nápomocný a vďaka svojej záľube – láske k histórii – v priestoroch domu kultúry pripravili výstavu na tému „Hasičstvo vo Valaskej v minulosti a dnes“. Začiatkom školského roka tak mohli túto expozíciu navštíviť aj žiaci Základnej školy Jaroslava Simana.

Z histórie hasičstva vo Valaskej

Založenie obecného hasičského zboru podnietil bezprostredne požiar z 15. mája 1838. Prvé hasičstvo vo Valaskej bolo povinné pre všetkých mužov vo veku 20 až 40 rokov. Vtedajší richtár zeman František Valentíny preniesol povinnosť organizovať hasičstvo vo Valaskej na svojho brata Jozefa Valentínyho. A ustanovil ho prvým veliteľom hasičského zboru vo Valaskej. Prví hasiči sa zgrupovali z radov robotníkov, ktorí pracovali v okolitých závodoch v Podbrezovej, Hronci a na Piesku. V roku 1920 vyšlo nariadenie Ministerstva pre správu Slovenska, podľa ktorého miestny dozor nad Požiarnopolíciou mal v obci vykonávať starosta obce alebo požiarny referent. V roku 1924 bol vo Valaskej založený povinný hasičský zbor, ktorý mal 40 členov a prvým veliteľom bol poverený Jozef Révay. V roku 1929 nadobudol a vysvätil Dobrovoľný hasičský zbor prvú spolkovú zástavu za výdatnej pomoci Urbárskeho spolku a formou zbierky členov a občanov obce, bratskou pomocou susedských dobrovoľných zborov. Druhú spolkovú zástavu Valaštiansky dobrovoľný hasičský zbor vysvätil v roku 2000 na prelome tisícročia. Za celú

140 rokov hasičstva vo Valaskej. 6.-7.9. 2019 foto Rado Krbíla

VO VALASKEJ

140 rokov hasičstva vo Valaskej. 6.-7.9. 2019 foto Rado Krbila

140 rokov hasičstva vo Valaskej. 6.-7.9. 2019 foto Rado Krbila

svoju existenciu sa Dobrovoľný hasičský zbor vo Valaskej podieľal aj na kultúrnej celospoločensky prospešnej činnosti obce Valaská ako aj regiónu Horehronia. Už v roku 1929 vznikol Spoločenský hasičský kruh. Cieľom krúžku bolo vychovávať členov, ale aj ostatných občanov Valaskej k celospoločenskej kultúre. Učiť sa tancovať, hrať spoločenské hry, šachy, kartové hry a nacvičiť a hrať divadlá. V roku 1956 sa podarilo valašianskym hasičom založiť dychovú hudbu. Všetci muzikanti boli členovia Dobrovoľného hasičského zboru vo Valaskej. V čase založenia mala dychová hudba 34 členov. V roku 1958 bola dychovka po dohode s obcou pridelená pod patronát obce Valaská a naďalej jej členovia boli prevažne hasiči. Okrem toho dobrovoľní hasiči v tomto období pravidelne hrávali divadlá a operety v rámci divadelného krúžku. Kedy bola postavená prvá hasičňa, dodnes nie je známe. Vie sa len, že stála pri Hrone, v miestach, kde stál Šuhajdove dom spolu s obecnou ladovňou. Po strastiplných vojnových rokoch prvej a druhej svetovej vojny, výstavba hasične je datovaná do päťdesiatych rokov minulého storočia. Rôzne úpravy sa v hasični prevádzali do roku 1974, a to najmä pre prispôbenie sa hasične technike.

Zo súčasnosti

Momentálne má Dobrovoľný hasičský zbor vo Valaskej 89 členov, z toho 14 žien. Do zásahových družstiev obecného hasičského zboru je zaradených 30 hasičov, ktorí sú aj členovia Dobrovoľnej požiarnej ochrany. Títo členovia každoročne absolvujú previerku pripravenosti. Okrem odbornej činnosti sa hasiči zapájajú i do bohatého spoločenského a kultúrneho života. Vždy držia čestnú stráž pri pomníkoch padlých pri oslavách oslobodenia obce, či výročia SNP. Asistujú pri stavaní májov. Posledné roky spolupracujú pri tradičných janských ohňoch. Nie malú tradíciu má povestná Bursa. Každoročne organizujú ukážky hasičskej techniky v letných táboroch detí a mnoho ďalších.

*Mgr. Dana Kmeťová,
prednostka OÚ*

140 rokov hasičstva vo Valaskej. 6.-7.9. 2019 foto Rado Krbila

HARUĽA 2019

Zúčastneným súťažiacim ďakujeme, že aj tento rok vytvorili originálne družstvá, vniesli radosť a humor do tohto podujatia.

VESELÉ MATIČIARKY – gratulujeme – dobre opatrujte putovný pohár **NAJLEPŠIA HARUĽA** Valaskej do 13. ročníka súťaže.

Ďakujeme sponzorom, zamestnancom obecného úradu, účinkujúcim v programe a tiež pracovníkom technických služieb, aktívnym pracovníkom, všetkým, ktorí priložili ruku k dielu. Lebo len spoločnými silami môžeme vytvoriť podujatie, na ktorom sa cítime dobre.

OZ Pekný deň

ZÚČASTNENÉ DRUŽSTVÁ

HOLKY Z NAŠEJ ŠKÔLKY
OTECKOVIA
HASIČI
ENDURO KEX VALASKÁ
OZ VALAŠTANIA
KARAVAN TEAM & HBK

VESELÉ MATIČIARKY
PERINBABA
OLYMPIONICI
ČERVENÝ KRÍŽ
VIRTUÓZI Z JAMU(Y)

Družstvo „Veselé maticiarke“ sa aj tento rok zapojilo do súťaže o najchutnejšiu haruľu Valaskej. V zložení: kapitánka Evka Hanková, Tánička Vilhanová a Alenka Badinková si aj tento rok vysúťažili prvé miesto. A aká je tajná ingrediencia nášho víťazného družstva? To nie je žiadna záhada. Je to smiech a dobrá nálada. Veľké poďakovanie za organizáciu tohto krásneho a veľmi obľúbeného podujatia patrí občianskemu združeniu *Pekný deň* a obci Valaská.

Tento deň ponúkol nezabudnuteľné zážitky nielen nám, dospelým, ale aj našim najmenším, ktorí si mohli napr. vyskúšať dojenie kravy, ochutnať

výborné mlieko alebo sedenie na pretekárskej motorke. Predseda nášho miestneho odboru víťazný recept odovzdal českej delegácii z partnerského mesta obce Valaská / Chlumec nad Cidlonou/.

Mgr. Kristína Magerová
 členka MO MS Valaská

NÁZOR REDAKČNEJ RADY

Dovoľujeme si poďakovať a zároveň pochváliť OZ Pekný deň, ktoré už 12 rokov organizuje Súťaž v pečení harule. Oceňujeme nielen prípravu, organizáciu, ale ako celok - vydarené podujatie. Každý, kto na námestie prišiel, mohol súťažiť, povzbudiť, ale aj kultúrne sa vyžiť...

Pretože OZ Pekný deň počas súťaže oslávilo aj svoje 15. narodeniny, želáme im do ďalších rokov veľa dobrých myšlienok na realizáciu kultúrnych, športových a spoločenských podujatí. Ešte raz vďaka!

Výlet členov Červeného kríža

Za posledný tohtoročný výlet si MS ČK pre členov a darcov krvi zvolil Maďarské mesto Eger. Mesto Jager – ako sa volá po slovensky – je mesto vína a termálnych kúpeľov, mesto obľúbené na víkendové výlety, ktoré ponúkajú spojenie zaujímavej histórie so slávnymi vinicami a termálnymi kúpeľmi, kde sme sa boli okúpať aj my.

Náš plne obsadený autobus zaparkoval v meste, kde sme si pozreli námestie, navštívili miestnu tržnicu, najmenší minaret s vyhladkovou vežou. Jágerská bazilika, ktorá je tretím najväčším kostolom krajiny, je impozantná a podarilo sa nám v nej vypočuť si i chrámový koncert. Vinica, nazývaná Údolie krásnych žien, je centrom vinárstva v celom Jagri, kde sa nachádza vináreň za vinárňou, pričom každá má svojho majiteľa. Toto miesto je legendárne kvôli svojej atmosfére, vynikajúcemu vínu, a tak zrejme netreba

zvlášť vysvetľovať, ako vznikol názov „Údolie krásnych žien“. Po istej dávke vína sa stávajú všetky ženy nádherné... Najznámejším vinom tejto oblasti u nás je červené EGRI BIKAVÉR.

Slnečný deň sme si všetci užili v príjemnej atmosfére a autobus nás šťastne, za melódie heligónky p.

Datka priviezol domov.

Chceli by sme poprosiť všetkých, ktorí môžu a chcú by darovať KRV, najväčnejšiu zo všetkých tekutín, aby prišli na „ČERVENÚ KVAPKU NA BIELOM KONI“, odber sa uskutoční ako tradične vo vestibule a zrkadlovej miestnosti kultúrneho domu dňa 12.11.2019 od 8,00 hod. do 10,00 hod.

Silvia Vilhanová

PODUJATIE PODPORILI

AGRAVITAL

Breznianska Mliekareň

SEGAS Gálfy Ľubomír

Potraviny Plus – Marek Poliak

PEDIKÚRA Valaská – Ali Ped

Orbis Vinum - Miriam Uhrinová

RENOVIA Zvolen

Legendárne buchty Zbojská

HOREHRONIE – RAJ V TATRÁCH

Valovčan Štefan Mäso Valaská

Varga Pavol

Vinotéka Janka

Zuzana Cibuľová

TESCO Brezno – Žaneta Gondová

IVOR PÁLENÍK – I.P.Press

Sezóna 2019

Mladý hasičský tím odštartoval tohtoročnú sezónu na domácej súťaži 11.5. vo Valaskej. Chlapci si dali na domácej súťaži záležať a súťažné tímy potvrdili, že súťaž bola pripravená veľmi dobre. Náš prvý súťažný pokus - 15,41 s. Druhý pokus bol o niečo horší a čas sa zastavil na 16,57 s. Nakoniec nám patrilo v celkovom poradí 1. miesto. V rámci Horehronskej hasičskej ligy (HHL) sme sa zúčastnili ďalších súťaží. Polomka 1. miesto HHL, Chyžné 4. miesto HHL, Dedinky 3. miesto HHL, Jasenie 2. miesto HHL a nakoniec finále HHL sa uskutočnilo v Brezne, kde sme mali potvrdiť priebežné prvé miesto v tabuľke. To sa nám nepodarilo a po dvoch nepresvedčivých výkonoch sa náš čas zastavil na hodnote 17,05 s, čo nám stačilo až na 5. miesto a odsunulo nás z prvej priečky až na tretiu, čo nás mrzí a nepredstavovali sme si takýto koniec sezóny. Ďalej sme sa zúčastnili súťaží v Rimavskom Brezove, kde sme získali 2. a 3. miesto, v Osrblí 4. miesto, zúčastnili sme sa aj 3 kôl Regionálnej hasičskej ligy Spiš, kde sme podali celkom slušné výsledky: Bystrá 7. miesto, Hronec 18. miesto, Drábsko 8. miesto.

Ďakujeme za podporu v sezóne 2019 hasičskému zboru, obecnému úradu a hlavne fanúšikom a priateľom, ktorí nás podporovali. ĎAKUJEME.

Filip Kramla

Vyznanie

Ubehli roky
ako voda v Hrone,
zostali spomienky,
mám sa oprieť o ne?

V nich ako v husto zapísanej knihe
čítam to dobré,
aj to boľavé,
aj to, čo je hlboko ukryté vo mne.

Ako v zrkadle vidím
každý prežitý deň,
čo ma poháňal vpred.
V skromnosti a pokore
som prechádzala storočím.

Dnes už nepočítam roky.
Vojny, prevraty, úspechy i skazy.
Po tvári slaná slza kanie.
Ďakujem Bohu, že ešte žijem
v pokoji so svojimi drahými.

Rodinou, priateľmi,
že moje dobré deti
vždy stáli pri mne.
Zaslúžila som si
toľké požehnanie, Pane?

Ing. Anna Fischerová

OZNAM KNIŽNICE

Pri príležitosti 50. výročia založenia ZŠ J. Simana a 550. výročia vzniku obce Valaská vyhlasuje školská knižnica a Obecná knižnica A.A. Baníka súťaž o NAJ ČITATEĽA, ktorá bude prebiehať od 4. novembra 2019 do konca školského roka. Knižnú odmenu vyhráva ten, kto si v tomto období vypožičia a prečíta najviac kníh. Na vašu návštevu sa teší vedúca školskej knižnice II. stupňa p. uč. Skladaná a vedúca obcej knižnice p. Králiková.

Klub poézie pri Obcej knižnici A.A. Baníka
vás srdečne pozýva na generálne

Stretnutie s poéziou

na tému: **Pomáhajúca láska**
so spomienkou na významného rodáka:
Jozefa Šeba (14. november 1919 – 16. máj 2006)
a 30. výročie **Nežnej revolúcie** (17. november 1989)

Kedy:
Štvrtok, 7. november 2019
o 16-tej hodine
v priestoroch výstavnej siene OcÚ

Recitátori si môžu pripraviť vlastnú tvorbu, tiež ukážky a postrehy na spomínané témy. Radi privítame všetkých milovníkov poézie, prózy, peknej hudby a príjemných stretnutí.

Tešíme sa na stretnutie s vami!

10. 11. 2019 (nedeľa)
o 16.00 h
v Kultúrnom dome
Valaská

Posedenie pri heligónke

Vstup dobrovoľný

NEBO – PEKLO

V rámci Kultúrnej jesene a Mesíaca úcty k starším nás v piatok 25.10.2019 poctil svojou návštevou Divadelný súbor Jána Chalupku mesta Brezno. Konverzačná hra si vzala na mušku prehnane túžby po ľahkej kariére, založenej nie na osobných umeleckých schopnostiach, ale na nečestných praktikách rôznych protekcií a veľkých výhod.

Pokojný dom starého Ambrusa so všetkými atribútmi zbabeleho malomeštiactva sa stáva miestom, kde sa rodí budúca, povojnová sloboda myslenia a konania. Belica je posadnutý šialenstvom vlastnej kariéry, takže ani nie je dôležité, či ho k tomu priviedlo peklo či nebo. Dokonca to ani nie je také zarúčené - svoju cestu si vybral predovšetkým on sám a pekelno-nebeské lákadlá mu prišli veľmi vhod, aby sa mohol za ne skryť.

Táto divadelná hra stvárnena na motívy hry Petra Karvaša nás previedla humorným spôsobom zákulisnými praktikami a vzťahmi vplyvnej spoločnosti. Divadelná hra je aktuálna aj dnes. Ďakujeme hercom za ich skvelé herecké výkony.

Mgr. Babčanová, D. Králiková

Všetkým fanúšikom rockovej hudby určite spestrilo nedeľné popoludnie vystúpenie rockovej kapely M2D ROCK 22.9.2019 v kultúrnom dome. Koncert bol po súťaži o najchutnejšiu haruľu prvým programom valaštianskej Kultúrnej jesene. Aj keď sa v hľadisku očakával hlavne prísun mladej generácie, nechýbali ani staršie vekové skupiny. O tom, že dobrú kapelu nič nenahradí, nás chlapi presvedčili dokonale. Preniesli sme sa o niekoľko rokov späť, keď kralovala živá hudba. Bez samohrajok, playbecku a rôznych reprodukováných podkladov. Proste ľudia, nástroje a to, čo dokážem zo seba dostať. Zazneli hity najmä legendárnej kapely KATAPULT, ale aj iné známe a nezabudnuteľné piesne. Muzikanti nám rozprúdili krv v žilách a väčšinu repertoáru sme odspievali s nimi. Vystúpenie bolo okorené a žánrovým spestrením Kultúrnej jesene. Chlapi, držte sa! Želáme vám ešte veľa dobrých vystúpení a nadšených divákov. Ďakujeme.

Alena Kureková, Lucia Hlinková

Peknú a slnečnú nedeľu 6. októbra sme si užili nielen dopoludnia, ale aj popoludní. Vystúpenie folklórneho súboru Mostár z Brezna bolo už v poradí tretie v rámci Kultúrnej jesene vo Valaskej. Mostár má už viac ako 65 ročné účinkovanie na folklórnej scéne nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Presvedčil nás o tom aj teraz. Jeho tance a spevy čerpajú tematiku predovšetkým z Horehronia, Čiernych Handlí (Č. Balog) a Detvy. Zatancovať nám prišli nielen mladí, ale aj starší členovia, takzvaní seniori, ktorí sa nedali veru zahanbiť. Bolo na čo pozeráť od začiatku až do konca. O tom, že sa vystúpenie ľuďom páčilo, svedčí aj hojná účasť. Na záver diváci odmenili účinkujúcich veľkým aplauzom, ktorý ich zdvihol zo sedadiel. Ja len na záver v mene všetkých Valaštanov musím veľmi pekne poďakovať za krásny, srdcu lahodiaci umelecký zážitok a popriať im veľa takých vystúpení aj do budúcnosti.

Jozef Vrbovský

Pokračovanie v aktivitách Základnej organizácie zdravotne postihnutých

V auguste ZO SZZP usporiadala gulášové posedenie v Podbrezovej pre svojich členov. Zišli sa v hojnom počte. Prišla aj predsedníčka OR SZZP a pán starosta z Podbrezovej. Bol krásny deň a guláš chutil.

V septembri sme cestovali do Čierneho Balogu autobusom a stáde Čiernohronskej železnice do Vydrova. Spokojnosť a úsmev na tvárach hovoril za všetko.

O pár dní sme cestovali vlakom do Košíc. Navštívili sme Slovenské technické múzeum. Bola tam hutnícka časť, písacie stroje, telefóny, ústredne, rádiá, stomatologické nástroje a cesta na mesiac. Krásne

AKO BOLO... TAK BOLO...

Jednota dôchodcov na Piesku sa stretáva každý štvrtok v klube. **ALE POZOR!** Dňa 15.8.2019 bola zmena v programe. Rozhodli sme sa spraviť posedenie - zvané opekačka, pod skalou na PIESKU. Nebolo to len také „klábosenie“, ale poriadny oheň, výborné špekáčiky a ešte lepšia nálada. Zišlo sa nás viac než dosť, prišli vnúčence, ba aj naše „dievčence“. Zaspievali sme si, vypili kávičku s koláčikom a odchádzali s plným bruškom. A na záver?

AKO BOLO... TAK BOLO... DOBRE BOLO.

Eva Donovalová

počasie a veľký zážitok nám spríjemnil deň.

Leto sme zakončili v Dolnej Lehote na prehliadke záujmovej umeleckej tvorivosti. Bol to 21. ročník ZUT a organizovala to OR SZZP Brezno. Nás reprezentovala mladá Dominika Giertlová z Hornej Lehoty. Povzbudiť ju prišli aj naše členky. Krásne posedenie pri pesničkách a prednesoch.

predsedníčka ZO SZZP Šuhajdová

MILÉ STRETNUTIE

Návšteva starostu obce Mgr. Petra Jenču v domove sociálnych služieb LUNA v Brezne dňa 9.9.2019 bola zaujímavá nielen dátumom. Išli sme zagrátulovať našej občanke, pani Žanke Babicovej, k jej 97. narodeninám. Jednoducho sme sa zobrali a prekvapili sme túto našu občianku. Sedela schúlená v kresle a odpočívala. Až slzy do očí jej vošli, keď sme ju oslovili. Hoci chôdza je neistá, očka už dobre nevidia, myseľ a pamäť má čistú. Obdivovali sme, keď nám rozprávala zážitky. Čísla narodených detí v rokoch len tak sypala. Ako by aj nie. Veď táto skromná inteligentná pani pracovala na Obecnom úrade Valaská ako matrikárika do roku 1983. Hovorila nám, že ani jedna úradníčka nepozerala na hodiny, keď bolo treba, pracovali dlhšie pre obec. Organizovala všetky uvítania detí do života, životné jubileá, jubileá svadieb a podobné akcie. Je to dá sa povedať živá chodiaca kronika. Nikto v dedine ju inak nevolal, len Žanka.

Ďakujeme vám, pani Žanka Babicová, za krásnu chvíľku, ktorú sme strávili s vami. Želáme vám veľa zdravíčka!

Blažena Pastírová

JESEŇ

Jeseň ako ročné obdobie sa už začala. Jeseň života však prežívajú naši seniori doma pri svojich rodinách alebo v domovoch sociálnych služieb. Nie každý má podmienky na prežitie pri svojich najbližších. Sú rôzne dôvody. Dnešná doba je taká, že nie všetky deti môžu ostať so svojimi rodičmi doma a opatrovať ich. Niekedy sú také zdravotné problémy, že je nutná 24 hodinová starostlivosť o príbuzných, a niekto ani tých príbuzných nemá.

Neodsudzujme preto rodiny, ktoré umiestnia svojich najbližších v zariadeniach sociálnych služieb. V týchto zariadeniach je im poskytovaná plná starostlivosť a vyžitie. Prešla som niektoré zariadenia a naozaj je o našich spoluobčanov výborne postarané. Poďakujeme preto opatrovatelkám a pracovníkom týchto zariadení, že zvládajú opateru našich občanov s veľkou toleranciou a vypätím svojich fyzických a psychických síl. Ďakujeme vám a starajte sa i naďalej tak dobre o našich občanov.

Blažena Pastírová

Deň kroja

Šiesty september bol v našej obci výnimočným dňom. V Základnej škole Jaroslava Simana vyhlásili DEŇ KROJA.

Už cestou, keď som išla pre vnuka do školskej družiny, ma pristavili žiaci v krojoch a pýtali sa, či viem, aký je deň. Samozrejme som vedela, veď aj moje vnúčatá išli do školy v kroji. Kristínka Bartošová a Vilko Oláh mi pri tejto príležitosti darovali letáček a stužku.

Na školskom dvore som si potešila oči pohľadom na dievčatá, chlapcov aj pani učiteľky vypa-

rádené v krojoch. Chcela by som všetkých, čo sa tejto výzvy chytili, pochváliť a poďakovať aj rodičom, že mnohí nezostali ľahostajní a zhotovili alebo kúpili kroje pre svoje ratolesti.

Budúci rok bude pre našu obec výnimočný. V septembri roku 2020 oslávime 550. výročie prvej písomnej zmienky o obci. Bolo by to super, keby sa nás, Valaštanov, čím viac zúčastnilo sprievodu obcou v ľudových krojoch. Každý, kto má záujem, môže si chystať ľudový odev, aby sme oslávili okružle výročie pekne a dôstojne, ako naši rodičia a starí rodičia pri päťstoročnici.

Mária Luptáková

Tanečný orchester Valaská účinkoval v septembri na dvoch vystúpeniach. V sobotu 8. septembra reprezentoval obec na 4. ročníku festivalu Zvolenská oddychovka. Ďakujeme Zvolenskej kapele za pozvanie. No a druhé vstúpenie nás čakalo o týždeň neskôr na súťaži O najchutnejšiu haruľu, veríme, že sa vám páčilo.

R. Hlaváčik

Tanečný orchester Valaská vystúpil na Zvolenskej oddychovke

Beh pre zdravé srdce - 4. ročník

12.október je dňom, kedy si pripomínáme výročie narodenia MUDr. J. Simana, ktorého meno nesie naša škola. A práve k účte k páno-
vi Simanovi usporadúvame každoročne be-
žecké dopoludnie s názvom „Beh pre zdravé
srdce“. V piatok 11.októbra bol pre nás v škole
tento významný deň. Keďže tento školský rok
oslavujeme 50. výročie založenia našej školy,
dovolili sme si bežecké dopoludnie pozme-
niť. Tento ročník sme okrem detí našej školy
pozvali aj detičky z materskej školy, deti zo
Špeciálnej základnej školy vo Valaskej, dô-
chodcov a bývalých kolegov. Po slávnostnom

otvorení pani riaditeľkou, pani Fischerovou
a pánom starostom Jenčom sa postupne sta-
vali na štart žiaci II. stupňa, ktorí odbehli 2 kolá
okolo našej školy. Za nimi nasledovali pozvaní
hostia, ktorí odbehli po 1 okruhu, a záverečné
súťaženie patrilo žiakom I. stupňa, ktorí tiež
odbehli 1 kolo okolo školy. Popri behu mohli
žiaci navštíviť aj sprievodné podujatia v telo-
cvični – strelbu z laserových pušiek pod ve-
dením p. uč. M. Poliakovkej a cvičenie s kruhmi
a pohybové hry pod vedením pani Šakovkej.
Záverečné vyhodnotenie sa uskutočnilo po
odbehnutí všetkých kategórií.

Absolútnym víťazom na 1. stupni sa stal Jer-
guš MELICHERČÍK a na 2. stupni Lukáš PATÚŠ.
BLAHOŽELÁME nielen víťazom, ale všetkým,
ktorí **bežali pre zdravé srdce!**

Celý deň nám prialo počasie, deti sa navzájom
povzbudzovali a vládla veľmi príjemná a pria-
telská atmosféra.

V závere by sme sa chceli poďakovať p. uč. Po-
liakovkej a pani Šakovkej za prípravu sprievod-
ného podujatia, pánovi Poliakovi za zabez-
pečenie ovocia v cieľi, našim kuchárkam za
ponuku čaju v cieľi, pozvaným hosťom z MŠ,
ŠZŠ, dôchodcom a rodičom za účasť a výbor-
nú atmosféru.

Napísala: Mgr. J. Pohorelcová

Ze života materskej školy

August zvyčajne pokladáme
za koniec leta. Dni sa pomaly
skrátujú, horúcich dní ubúda,
dovolenky a prázdniny sa kon-
čia. Pripravujeme sa na začiatok
školského roka.

Aj v našej materskej škole
sme sa pripravili na nový
školský rok. Vyzdobili
sme triedy, aby sa v nich
deti dobre cítili. Hlavne
tie nové, na ktoré sme sa
veľmi tešili. Aj deti sa te-
šili na svoj prvý veľký deň.
Pozorovali a spoznávali
v triede hračky, kamará-
tov, pani učiteľky, ktoré
im nahradia mamičky.
Prvý deň bol bezbolestný
a hlavne bez plaču. Druhý
deň už deti prichádzali s plačom,
pretože vedeli, že budú len so
svojimi kamarátmi a bez milova-

ných mamičiek. Prvý týždeň bol
veľmi náročný, ale zvládli sme
ho. Druhý týždeň už plač pomaly
utíchal a tretí týždeň už len zo-
pár detúreniec vyronilo slzičku

za odchádzajúcimi mamičkami.
Ako som písala v minulom čísle
Valaštianskeho hlásnika: Aj adap-

tácia má svoj šťastný koniec. Vy-
darila sa. Detičky sú spokojné
a šťastné so svojimi novými ka-
marátmi. Adaptácia sa skončila
a prišla jeseň. Jeseň patrí medzi
zaujímavé ročné obdo-
bie. Príroda zmení svoje
farby do pestrých odtieň-
ňov. Deťom sa začínajú
povinnosti v materskej
škole a v škole. Ale ur-
čite sa nekončí čas hier
a spoznávania. Práve
naopak. Jeseň ponúka
príležitosť rozšíriť si ve-
domosti a využiť zmeny
v prírode na mnohé za-
ujímavé aktivity a hry.
Medzi zaujímavé, ktoré
sme s deťmi uskutočni-
li, patrí len také obyčajné váľanie
sa v listí. Ani si neviete predsta-
viť, akú radosť deti z tejto aktivity

mali. Púšťanie šarkanov, pričom
každý bol úplne iný, či zhotove-
nie zvieratiek a iných postavičiek
z gaštanov, lepenie a otláčanie
listia a dotváranie rôznymi de-
tailami, vyrezávanie odtlačkov
zo zemiakov aj napriek tomu,
že tých z obchodu máme neú-
rekom. Ale tieto boli naše vlast-
né. Rodičia mali možnosť vidieť
práce svojich detí na výstavkách,
ktoré s obdivom sledovali.

Deti sa naučili prvé nové básni-
ky, pesničky, rozprávky, pohybo-
vé hry, ktoré využili na svojom
vystúpení pre starých rodičov.
Tie staršie boli pozdraviť aj dô-
chodcov, či zablahoželať jubilan-
tom.

Ochutnávali sme ovocie, uvari-
li sme si čajík z lesných plodov,
ktoré nazbierali usilovné pani
učiteľky.

Oslávili sme Deň materských škôl
divadelným predstavením a lam-
pionovým sprievodom v obci.

Každý, kto v jesenných dňoch
chodí do prírody, býva právom
očarený úžasnými farbami a po-
kojnou atmosférou jesenných
dní. Príroda sa nám predvádza
v celej svojej kráse a najkrajších
farbách. Je to zážitok. Jeseň je
nádherné ročné obdobie. Stojí
za to, naplno si ju vychutnať.

Mgr. Iveta Babčanová, riaditeľka MŠ

PodĎakovanie

Ďakujeme Základnej škole Jaroslava Simana za zorganizovanie peknej a zdraviu prospešnej akcie Beh pre zdravé srdce. Behu

sa zúčastnili aj škôlkari, ktorí sa na beh zodpovedne pripravovali. Celý týždeň trénovali, aby sa nedali zahanbiť a odbehli trasu pre nich určenú. Počas behu boli povzbudzovaní mladšími škôlkarmi (pretože behu sa zúčastnili len

predškôláci), aj svojimi rodičmi. Po odbehnutí dostali čajík a ovocie a traja najrýchlejší aj medailu a diplom. Deti odchádzali do materskej školy spokojné, že mohli súťažiť ako veľkí športovci, a pani

učiteľky zas boli spokojné, že deti urobili niečo pre svoje zdravie, a tak naplnili odkaz pána Simana, aby bolo na svete čo najviac zdravých srdiečok.

Kolektív MŠ

Súťaž o najkrajšiu tekvicu

Tento rok sme sa rozhodli uskutočniť v materskej škole súťaž o najkrajšiu tekvicu. Súťaž bola vyhlásená pre deti a rodičov. Možno si povieť, tekvica ako tekvica. Ale to veru nie je pravda. Verte, neverte, ale naši rodičia k tejto výzve pristúpili veľmi zodpovedne a už v pondelok, 14.10.2019, priniesli do materskej školy prvé vyrezané a vyzdobené tekvice. Posúďte sami, aká je tvorivosť a fantázia našich rodičov. Vytvorili umelecké diela. Ďakujem za ich svedomitý prístup k súťaži. Deti, ktorým rodičia do materskej školy priniesli tekvicu, sa pretekali v tom, aby sa ňou pochválili a ukázali ju nielen svojim kamarátom, ale aj všetkým, ktorí prišli do materskej školy.

Veľmi sa tešíme, že táto akcia mala toľkých priaznivcov. Samozrejme, nechýbali ani ocenenia. Prvé miesto v dolnej MŠ získala hlasovaním tekvica č.3, zhotovila ju rodina Tomáška Vincúra, druhé miesto získala tekvica č. 10, autori - Miško Danove a jeho rodina, a tretie miesto, tekvica č. 17, autormi boli Emka Sojaková a jej maminka. V hornej MŠ boli ocenené práce: č 8, rodina Mišky Högerovej získala 1. miesto, tekvica č. 1, rodina Katky Belkovej s umiestnením na 2. mieste a 3. miesto vyhrala tekvica č. 12, Viktor Sojak s maminkou.

Všetky tekvice boli krásne a právom patrí všetkým zúčastneným naše poďakovanie. Pevne veríme, že aj z tejto súťaže sa stane v našej materskej tradícia a na rok bude tekvic ešte viac.

Mgr. Iveta Babčanová

Výtvarnícky september

Leto sa nám akosi skončilo a jeseň nám listami všetkých možných farieb posla správu o tom, že je tu. My, výtvarníci zo Zušky, máme za sebou leto prežité naplno. Boli to nielen cesty, ale aj príprava mnohých autorov na veľké spoločné dielo, ktoré sme pre vás pripravili na jesenné mesiace.

... o tvorbe a cestách

No čo vám budem... áno, znovu sme sa tárali. Tentoraz sme našu prvú jesennú cestu smerovali do Lučenca, kde sme doslova zažili cestu časom. Lučeneckú synagógu si pamätám z mnohých našich ciest skôr ako smutne chátrajúcu stavbu, no za posledných pár rokov zažila doslova znovuzrodenie. Od rekonštrukcie, podobne ako tá naša v Brezne, sa stala priestorom stretnutia s umením a krásou. Nás - výtvarníkov zo Zušky priťahla tentoraz unikátnou a rozsiahlou výstavou, putujúcou po svete a šíriacou odkaz a um dávnych majstrov starovekej Číny.

Dve storočia pred našim letopočtom si prvý cisár dynastie Čchin jedenásť rokov pred smrťou začal budovať dovtedy nevidanú hrobku. Okrem samotnej hrobky a mohyly, aká do tých čias nemala obdoby, mu jeho verní postavili terakotovú armádu, kde je každý z tisícov vojakov v životnej veľkosti tvárou, výstrojom či postojom jedinečný, akoby vytvorený podľa skutočného človeka. Na výstave v Lučeneckej synagóge sme mohli vidieť niekoľko desiatok z nich, no aj to nás naplnilo úžasom nad genialitou a umom starovekých tvorcov. Na tú chvíľu sme boli naozaj v dávnych časoch, v tom ďalekom svete a každému, kto má rád históriu a umenie, návštevu tejto výstavy odporúčam.

Jeden z tých teplejších septembrových dní sme využili aj na netradičnú tvorbu. V sobotu 14.9. sme si zorganizovali tvorivý výjazdový deň, na ktorom popri opekačke a dobrej nálade pri petangu vzniklo aj niečo zaujímavé. Bol to v podstate workshop zameraný na prácu s cínom a každý, kto sa pridá, si mohol vytvoriť malú hlinenú plastiku, z ktorej sme ešte v ten deň vyrobili formu a následne sošku odliali z cínu. Pre všetkých bolo veľmi zaujímavé nielen vidieť, ako také niečo vznikne, no aj držať v dlani svoje dielo vytvorené zo skutočného kovu.

Výstava ArtStretnutia II

Vernisážou v piatok 27.9.2019 bola návštevníkom Domu kultúry vo Valaskej sprístupnená zaujímavá výstava spoločenstva ľudí žijúcich umením. Spoločenstvo EXZU vzniklo v roku 2017 ako otvorená skupina Absolventov, bývalých žiakov a priateľov výtvarného odboru ZUŠ-Valaská. Na ich v poradí šiestej rozsiahlej výstave sa zúčastnilo 12 autorov.

Oxana Hýbelová je bývalý pedagóg Výtvarného odboru a do výstavy sa zapojila nesmierne poetickým projektom, kde v spolupráci s Českým výtvarníkom Vojtěchom Kozlíkom vytvorili knihu malieb a poézie. Obaja v rámci tvorby nezávisle na sebe vo svojom druhu umenia reflektovali každé písmeno abecedy a výsledky ich práce sa stretli až v knihe. Rastislav Turňa, iniciátor projektu prispel svojou portrétnou tvorbou. Gitka Rothová venujúca sa výrobe šperkov veľmi zaujíma-

vým spôsobom zalievania kvetov do živice obohatila výstavu o nesmiernu poetiku. Nestály a prchavý svet krásy kvetov vo svojej tvorbe premieňa na trvalú krásu šperku.

Nasledujúci autori výstavy sú práve bývalými žiakmi Výtvarného odboru. Niektorí sa na dráhu umelca ešte len pripravujú, iní sa tvorbe venujú popri svojom povolání, no niektorí umením a z umenia vyslovene žijú. Je veľmi vzácné vidieť, ako ľudia z blízkej či vzdialenej minulosti našej Zušky žijú tým, prečo sa k nám pred mnohými rokmi prihlásili, a asi je to aj jeden z najdôležitejších dôvodov byť tu pre ľudí ako oni aj naďalej.

Eva Huňová je tvorca, ktorý sa umeniu venuje naozaj celou dušou a našla sa okrem množstva ďalších netradičných techník ako carving či pyrografia predovšetkým v práci s keramikou. Jej tvorba je umením pre bežný život. Komorné i veľké dekoratívne predmety tvorí tak, že sa stanú dušou priestoru, ktorý ich obklopuje. Andrea Fašková sa venuje tvorbe autorských fantazijných ilustrácií, ale aj štúdiám diel, kde dokáže dokonale precítiť vnútro autora. Miroslav Cibula študujúci prvý rok odevný dizajn na vysokej škole v Dánsku sa na výstave predstavil interpretáciami diel Henriho Matisa. Jeho sestra, Soňa Cibulová, navštevujúca deviaty ročník v ZŠ-Predajná predstavila svoje figurálne kompozície, za ktoré by sa nemuseli hanbiť ani študenti ŠUV.

Práve ŠUV v Ružomberku je domovom ďalšej členky spoločenstva Kataríny Kurekovej, ktorá sa zapojila precíznou štúdiou diela Vincenta van Gogha. O niečo vyššie v rebríčku umeleckých škôl je Dominika Škorváneková, ktorá študuje tretí rok maľbu na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Svojimi prácami skúmala vnútro človeka. Na výstave sa

predstavila veľkoformátovými maľbami na plátne. Martin Výboštok vyštudoval animovanú tvorbu, no v súčasnosti sa venuje propagačnej grafike a na výstave sa predstavil úspešným návrhom pre známu značku venujúcu sa športu. Viktória Filipková, absolventka medicíny na Karlovej univerzite v Prahe, a Tomáš Havrila, absolvent pedagogiky a v súčasnosti učiteľ, sú dušou cestovateľa a fotografi. Aj keď ich odvíalo poriadny kus od umenia, stále v sebe vedia nájsť túžbu tvoriť.

Ich výstavu môžete v priestoroch Domu kultúry vo Valaskej vidieť v pracovných dňoch do konca novembra 2019.

Mgr. Rastislav Turňa

EURÓPSKA ÚNIA
Európske štrukturálne
a investičné fondy

MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Obnova budovy Odborného učilišťa internátneho vo Valaskej

Po niekoľkoročných prípravách na získanie nenávratného finančného príspevku poskytovaného z Európskych štrukturálnych a investičných fondov Európskej únie v operačnom programe Kvalita životného prostredia sme reagovali na výzvu zameranú na zníženie energetickej náročnosti pri prevádzke verejných budov. Deň „D“ nastal 19. marca 2019, kedy boli začaté práce na obnove budovy Odborného učilišťa internátneho vo Valaskej (OUI Valaská) firmou MAKE TECHNOLOGY spol. s r.o. z Bratislavy. V rámci prác na obnove školy, ktorých poskytovateľom je Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky – v zastúpení Slovenskou inovačnou a energetickou agentúrou, boli uskutočnené nasledovné práce: - Zateplenie fasády a strechy budovy - Výmena okien - Obnova elektrickej siete so zabudovaným úsporným LED osvetlením - Obnova vykurovacieho systému - Obnova rozvodov teplej a studenej pitnej vody - Obnova bleskozvodov - Vzduchotechnika – zabudovanie rekuperačných jednotiek výmeny vzduchu - Fo-

tovoltické panely – ako zdroj obnoviteľnej energie - Systém merania a regulácie spotrebovanej energie. Realizáciou hore uvedených opatrení bola budova školy zaradená do energetickej triedy A1, v globálnom ukazovateli – primárna energia. Súbor zrealizovaných opatrení priniesie ročnú úsporu primárnej energie 80,9 percenta oproti spotrebe energie pred obnovou budovy školy. Prestavaná budova je pripravená na kolaudačné konanie, ktorého kladným rozhodnutím bude prevzatá do užívania. Práce na obnove školy pre vedenie OUI Valaská ešte nekončia. Je na škodu veci, že do výzvy o nenávratný finančný prostriedok (NFP) neboli zahrnuté prostriedky na maľovanie vnútorných priestorov, strechy školy a zabezpečenie tieniacej techniky okien. Rovnako školské dielne nespĺňali kritéria stanovené výzvou na získanie NFP. Teší nás, že sme mohli pomôcť aj pri ochrane životného prostredia, a to nielen znížením emisií, ale aj ochranou vtáctva, konkrétne dažďovníka tmavého, ktorý v čase fasádnych prác hniezdil na odkvapovej rímse

budovy. Po dohode so Štátnou správou na ochranu prírody boli pre vtákov, rovnako ako aj pre netopierov, vytvorené vo fasáde vletové otvory. Počas prípravy, aj počas stavebných prác, sme sa stretávali s nekonečným množstvom problémov a prekážok, ktoré sme museli bezprostredne riešiť. Poďakovanie patrí projektovým manažérom zo Slovenskej energetickej a inovačnej agentúry, zhotoviteľovi – firme MAKE TECHNOLOGY, podpornému tímu – stavebnému dozoru Ing. Pavlovi Iľovičovi a externému manažérovi z občianskeho združenia Zvolensko OZ, Okresnému úradu v Banskej Bystrici, Obecnému úradu Valaská a obyvateľom Valaskej za ich trpezlivosť, ďalej všetkým žiakom a ich rodičom za ústretovosť pri organizačných zmenách na vyučovaní a v neposlednom rade všetkým zamestnancom OUI Valaská,

ktorí pri realizácii diela nezištne pomáhali. Sme presvedčení, že zdarným ukončením všetkých prác a rozhodnutí s tým spojených, prinesie vynovená budova vyššiu kvalitu vo výchovno-vzdelávacom procese, ale i vyššiu kvalitu životného prostredia aj v rámci obce Valaská. **Tento projekt je podporený z európskych štrukturálnych a investičných fondov – EŠIF, v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia. Názov projektu: Zníženie energetickej náročnosti budovy OUI vo Valaskej. Začiatok realizácie projektu: marec 2019. Trvanie projektu: 6 mesiacov. Riadiaci orgán pre OP KŽP: Ministerstvo životného prostredia. Sprostredkovateľský orgán: Slovenská inovačná a energetická agentúra.**

Mgr. Hlaváč Juraj
riaditeľ OUI Valaská

Už tradične po trinásty raz sa v telocvični ZŠ konal volejbalový turnaj miešaných družstiev o putovný pohár I. Diena. Presne 21.9.2019 sa ho zúčastnili štyri družstvá, ktoré medzi sebou zvädzali tuhé boje o každý bod. Vo vyrovnaných zápasoch sa víťazom nakoniec stalo družstvo v zložení Petrínek, Donoval, Janko, Kocúr, Petrovská a Žabková. Na druhom mieste sa umiestnilo družstvo Kembrač Valaská, tretí skončil Pltník a na štvrtom mieste Ťapáci Valaská. Veľká vďaka patrí sponzorom turnaja OU Valaská, potravínám Plus, M. Poliakovi, ZŠ Valaská a za chutný guláš p. Benedekovej, p. Kokavcovej a p. Hucíkovi. Tak zase o rok!

Jaroslav Kocúr

Vážení občania,
prosím, informujte sa na obecnom úrade o platnosti prenájmu vášho hrobového miesta. Platnosť nájomnej zmluvy si môžete overiť na obecnom úrade č. d. 33 alebo na tel. č. 048/67 11 504, +421 911 331 022. Oznam o skončení nájomnej zmluvy si môžete nájsť aj na hrobovom mieste. Ďakujeme.

Obecný úrad Valaská

Čo rozprávali pamätníci

V auguste roku 1944 sa začalo celonárodné povstanie slovenského ľudu proti fašizmu. Povstaleckí vojaci a partizáni dokázali dva mesiace odolávať nemeckej presile. Na konci októbra, pri potlačení povstania, okolnosťami vojny prišli o život nielen vojaci a partizáni, ale aj civilní obyvatelia Valaskej.

Partizán **Jozef Králik**, prvá obeť SNP z Valaskej, bol ranený pri Martine, zomrel vo zvolenskej nemocnici. Jeho pozostatky boli prevezené do Valaskej. Dňa 17. septembra 1944 bol pochovaný za veľkej účasti občanov i partizánov z miestneho výcvikového strediska, ako aj zástupcov veliteľov Bielikovej partizánskej skupiny, ku ktorej zomrelý patrila.

Dňa 25. októbra 1944 o 16. hodine bola postrelená pri vyvieračke Javorová **Sabína Králiková**, 31 ročná, ktorá zraneniu podľahla. V ten istý deň o 17. hodine bola zastrelená v Potôčkoch **Paulína Siládiiová**, rod. Gondová, 52 ročná. Spolu s ňou bol zastrelený **Jozef Mattoš Kolárík**, 60 ročný.

Dňa 29. októbra 1944 bol zastrelený v Bystrej **Jozef Kúdelka Bajko**, 32 ročný.

Dňa 30. októbra 1944 zahynuli pri výbuchu míny v Hnusnom **Jozef Kúdelka**, 48ročný, a **Martin Siládi**, 38 ročný.

Dňa 3. novembra 1944 našli mŕtvolu partizánov pri chate na Táloch, ktorí sa po potlačení povstania vracali cez hory domov. Boli to **Jozef Vraštiak** - 22 ročný, **Anton Kučera** - 20 ročný, **Ladislav Makovník** - 17 ročný, **Bernard Mistrík** - 17 ročný, **Štefan Žbirka** - 18 ročný.

Dňa 25. a 26. októbra boli v chotári obce nájdené mŕtvolu vojakov, ktorí padli v prestrelke s nemeckou brannou mocou. Osem mladých chlapov v rovnošate slovenskej armády, z rôznych obcí a miest Slovenska, tu našlo svoju smrť. Ich mená boli zaznamenané v úmrtnej matrike, no u niektorých sa nenašli žiadne osobné doklady.

Dňa 1. a 2. decembra našli *Za ulicou* pod Úbočou dve mŕtvolu mladých, 20 – 25 ročných vojakov.

Každá z obetí vojny mala svoj životný príbeh. O jednom takom hovoria nasledovné riadky.

Príbeh Paulíny Siládiovej, rod. Gondovej

Na Čachove, kde hraničí chotár brezniansky s valaštianskym, usadili sa na konci 19. stor. vrchári, prisťahovalci z Hriňovej a Detvy. Pozemky kúpili od gazdov, ktorí už prestali obrábať pôdu vo vzdialených lokalitách. Tam na samote ťažko pracovali, aby si zveľadili svoje nové obydli. Rodina Gondová tu žila so štyrmi deťmi: Mišom, Ďurom, Dorotou a Paulínou. Najmladšia dcéra Paulína nezostala žiť na Čachove, ako jej súrodenci. Dievka na vydaj sa zapáčila Jánovi Siládiimu, urastenému Valašťanovi, ktorý si ju priviedol do dediny v parádnom hriňovskom kroji, dedičstve po predkoch.

V prízemnom, ale priestranom murovanom dome na *Zahumnách*, povyš pastierne, sa im narodilo postupne päť detí. Počas prvej svetovej vojny to bol syn Anton a dcéra Anka. Po vojne pribudli do rodiny synovia Július, Ján a Jozef.

Na konci dvora, prilepený ku novému stavaniu ponechali kamenný domček so šindľovou strechou a dvoma malými okienkami. Pozostával len z jednej miestnosti. Bol to pozostatok po bývalých majiteľoch Bročkovcoch, preto takéto prí-

O OBETIACH DRUHEJ SVETOVEJ VOJNY V OBCI VALASKÁ, POČAS SLOVENSKEHO NÁRODNÉHO POVSTANIA.

menie prischlo aj Siládiivcom, hoci dovtedy mala táto vetva prímenie *Ulický*.

Pokojný život tejto rodiny narušili okolnosti druhej svetovej vojny. V čase Slovenského národného povstania, keď sa situácia zhoršovala, ľudia si zakopávali potraviny (najmä obilie a zemiaky), ukrývali plátno, oblečenie, aby im to nepoberali nepriateľskí vojaci. Rodičia Siládiivci rozhodli, že si majetok zachránia na Čachove, v domoch príbuzných. Naložili na voz, čo sa dalo, myslia si, že front tadiaľ nepôjde. Vrátili sa domov a čakali, čo sa bude diať. Syn Julko sa po vyhlásení SNP pridá k partizánom. Keď sa vojaci a partizáni pred presilou Nemcov stiahli do hôr, civilné obyvateľstvo zo strachu evakovalo do kolíb, ktoré vlastnili jednotlivé rodiny po celom chotári. Otec Ján Siládi s najmladšími synmi sa vybral *Potôčkami* do Pikuľovej koliby. Mamka ešte balila do chrbtového koša potraviny, aby netrpeli hladom. Zdržala sa. Keď stúpala s batohom do kopca hore *Malými Potôčkami*, ktoré v tých časoch neboli zalesnené, Nemci už prichádzali do dediny a strieľali po všetkom, čo sa hýbalo. Zasiahla ju strela, ktorej podľahla. Márne ju muž čakal a hľadal aj s uťahom od Pikuľov, či nezašla do inej koliby. Včas ráno ju našli bez známok života.

Nemci sa vyhŕžali, že zabijú každého, koho prichytia v horách, budú ho pokladať za partizána. Ľudia sa postupne vracali domov, do úkrytov, do pivníc. Obetí pribúdalo, ale ešte horšia bola situácia pri prechode frontu. Nemci ešte predtým brali chlapov z dediny, ktorí pre nich museli kopat zákopy od Čachova, Bukoviny, cez Čiernu horu. Tiež na druhej strane Hrona v Zápolách (tam kopal aj môj starý otec Martin Bánik), Ku bukom, až k Mýtu pod Ďumbierom. Niektorí chlapi sa pred Nemcami ukrývali v jaskyniach alebo v bunkroch, čo si zhotovili v horách.

Nepriateľská armáda sa v lokalite medzi Breznom a Valaskou udržala päť týždňov. Ťažké boje prebiehali na Čachove, Hnusnom a Bukovine. Zahynulo tam veľa rumunských vojakov. Domy rodiny Gondovej stáli

v ohnisku bojov. Osadníkom, ktorí prežili, nezostalo nič. Čo neodviekli Nemci, zničili priame zásahy striel. O život tam prišiel Michal Gonda, brat Doroty a v tom čase už nebohej Paulíny. Len keď front postúpil ďalej od Podbrezovej, mohli sa príbuzní z Valaskej vybrať na Čachovo. Ján Bánik *Kanko* našiel svokru Dorotu plačúcu v humne nad svojím bratom, uloženým na doskách. Nemala ho v čom pochovať. Zobrala ukrytú svadobnú košeľu, ktorú kedysi vyšívala pre svojho muža. Ženil sa v nej aj zať Ján Bánik, manžel Dorotinej mladšej dcéry Márie. Obliekla ju bratovi Michalovi na poslednú cestu.

Aj keď po smrti matky Paulíny boli už všetky deti v rodine Siládiovej v dospelom veku, s jej stratou sa ťažko vyrovnávali. Potomkovia a príbuzní nezabúdajú na svojich predkov, aj keď od ich nedobrovoľného odchodu do večnosti prešlo už 75 rokov.

(Poznámka: Meno Paulíny Siládiovej, rod. Gondovej je na pomníku obetiam vojny uvedené nesprávne, premenovali ju na Annu. Tak sa volala jej dcéra. Muž Paulíny a ich štyri deti žili vo Valaskej až do smrti a potomkovia ešte aj dnes opatrujú rodný, sobášny list a fotografie svojej starej matky.)

Valašťan Ján Siládi si zobral za ženu Paulínu Gondovú, vrchovku z Čachova.

Mária Luptáková

Jozef Šebo

Významný rodák z Valaskej.

14. novembra 2019 si pripomínáme 100 rokov od jeho narodenia.

(14. november 1919 – 16. máj 2006)

Učiteľ, zaslúžilý pracovník kultúry, vzácný človek.

Nezná revolúcia 17. novembra 1989 priniesla aj do jeho života pozitívnu zmenu, pretože sa mohol slobodne hlásiť k svojmu náboženskému presvedčeniu.

Tak, ako mnohé iné vzácné osobnosti, ktoré za totality nemohli úplne rozvinúť svoje pôsobenie pre blaho ostatných, kvôli svojmu úprimnému náboženskému presvedčeniu.

Stretnutia s Jozefom Šebom

S otcom nad fotografiami

Prvýkrát som počul o Valaštanovi Jozefovi Šebovi (nar. 1919) od môjho otca Kolomana Weissu (nar. 1921), rodáka z Hronca. Boli spolužiakmi v Učiteľskom ústave v Banskej Bystrici. Tam začali študovať v roku 1936, v čase Masarykovej Československej republiky. Viacerí študenti odtiaľto spoločne dochádzali do školy denne vlakom. Ráno vo vlaku sa väčšinou učili. Vyučovanie bolo aj popoludní, domov sa preto vracali až večer. To už bývalo vo vlaku veselo – spev, harmonika, husle. Študenti „učiteľáku“ – budúci cirkevní „kantori“ museli byť dobrí hudobníci, vedúci kostolných spevokolov. Hru na nástrojoch klavír, organ a husle i spev sa učili v škole, spolu účinkovali aj vo vynikajúcom školskom spevokole. Študenti končili školu v roku 1940, už v časoch slovenskej vojnovnej republiky. Ešte boli pred nimi posledné „študentské“ prázdniny, potom vážna starosť o pracovné miesto. Čakala ich aj základná vojenská služba a pritom bola vojna Nemecka s Európou. Slovensko bolo vo vlekú Hitlerovej Tretej ríše.

Študenti štvrtého ročníka – maturanti – končili vyučovanie v škole už v máji. Maturovalo sa v polovici júna. Pár týždňov pred maturitami sa odohrala významná udalosť. V Bratislave 20. 5. zomrel známy slovenský spisovateľ Jozef Gregor-Tajovský. Bol to súčasne účastník prvej svetovej vojny, zaslúžilý bývalý československý legionár v Rusku, podplukovník tejto Masarykovej a Štefánikovej exilovej armády. Od roku 1938 na Slovensku vznikala nová politická režim. Tajovský, ako presvedčený čechoslovakista, ťažko niesol rozpad prvej republiky a otvorene nekompromisne kritizoval nových mocipánov – parlament a vládu ľudákov Jozefa Tisa. A to mu dali pocítiť aj pri organizovaní jeho – akože štátneho – pohrebu, v Bratislave nemal miesto. Po verejnej rozlúčke v bratislavskom Ondrejskom cintoríne manželka, spisovateľka Hana Gregorová s dcérou Dagmar rozhodli sa pochovať Tajovského – nakoniec aj podľa jeho prania – v rodnom Tajove. Spevokol študentov štvrtého ročníka učiteľského ústavu bol pri tom. Otec bol očividne účastník a svedok tejto udalosti. V jeho osobnom archíve sa zachoval rad fotografií z Tajovského pohrebu. Ich autorom bol Tajovčan Ľudo Sedilek, vynikajúci fotograf, otec s ním sedával v lavici. Nad fotografiami mi otec povedal: „Sedilek, okrem „pohreb-
rebných“ v tých našich školských časoch vytvoril aj množstvo iných fotografií. Sú na nich všetci spolužiaci pri vyučovaní, na exkurziách a výletoch, na hodinách telocviku, robil aj pekné fotografie okolitej tajovskej prírody. Aj keď neskôr žil v Bratislave, bol Šebovým „dvorným fotografom“ ... Na pohrebe 24. 5. raku z Bratislavy doviezli vlakom do Banskej Bystrice a potom zo stanice ju na smútočnom pohrebnom koči prevážajú do Tajova. Pohrebný koč sprevádza vojenská jednotka. Sú to frekventanti bansko-bystrickej vojenskej akadémie v slávnostných uniformách so svojím veliteľom. Vojaci asistujú aj ako čestný stráž pri rakve, strieľajú čestnú salvu, v čele sprievodu nesú Tajovského československé vojenské významy. Vojenské pocty u veliteľa akadémie vymohol Tajovského brat Štefan. Čo nešlo v Bratislave, podarilo sa v Banskej Bystrici.“ A čo študenti? Sám Jozef Šebo o tejto udalosti napísal: „... Nás pozval na pohreb spolužiak Ľudo Sedilek, ktorý sa s Tajovským osobne poznal. Zide sa vraj veľa ľudí a kantor Herian má vraj slabý hlas a treba mu pomôcť. Naučili sme sa latinské spevy (Circumdederunt) ako aj slovenské pohrebné piesne a na nákladnom aute nás vojaci dopravili do Tajova. Na pohrebe sme vystúpili ako speváci.“ Mladý Jožko Šebo, spevák v pohrebnom zbore, čerstvý učiteľský adept – predmaturant v tej chvíli ešte nevedel, že práve Tajov sa stane jeho celoživotným „osudovým“ pôsobiskom. Ale aby sme nepredbiehali. Po pamätnom pohrebe Šebov „tajovský osud“ znovu naplno zaúradoval už o krátky čas. Cez prázdniny doma vo Valaskej učiteľský „čakateľ“ stretol na ulici bývalého valašianskeho pána farára Eugena Citterberga, ktorý v tom istom roku bol preložený do Tajova. Ten sa ho opýtal, či by šiel učiť na cirkevnú dvojtriednu školu do Kordík – dediny nad Tajovom. „Aj do peklá!“ odpovedal Šebo. Po roku v kordíckej škole sa uvoľnilo miesto dole v Tajove (od 1. septembra 1941). Mladý učiteľ sa ubytoval (náhodou?) rovno v rodnom dome J. G. Tajovského u jeho sestry Márie. V nasledujúcich rokoch – okrem učiteľovania – bolo treba odslužiť povinnú vojenskú službu v slovenskej armáde, dožiť sa konca vojny na jar 1945. Medzitým Šebov „tajovský osud“ sa naplňal ďalej. Ešte pred vojenčinou našiel v Tajove životnú lásku Martušku Kalinovou – svoju budúcu manželku. Sobáš bol v októbri 1945. Usadili sa v obci, postavili si dom.

Prežili spolu dlhé a šťastné manželstvo, vychovali dve dcéry a štyroch synov.

Prí Tajovskom a Murgašovi

Okrem vlastnej rodiny sa Šebovou „srdcovou záležitosťou“ čoraz viac stávali slávni tajovskí rodáci – spisovateľ Jozef Gregor a tiež kňaz, umelec a vynálezca Jozef Murgaš. Ale nevedel hneď, že sa na nich upriami natoľko, že bude udržiavať a šíriť ich posolstvo a pamiatku do konca svojho života. Tajovského a Murgaša – ich osudy a dielo študoval Šebo za roky sústavne, dôkladne a systematicky, do najmenších podrobností. Pátral a zhromažďoval o nich všetky informácie, dokumenty, predmety, spomienky u ich rodákov, rodiny, známych, v inštitúciách – doma i za hranicami. Nik o nich na Slovensku nevedel viac ako on. Keď sa natáčali dokumentárne i hrané filmy, keď sa písali o nich literárne práce, všetci sa k nemu chodili radiť, konzultovať. V roku 1956 vyšiel veľký zborník „Tajovský v kritike a v spomienkach“. Úvodné strany knihy patrili Šebovi. Napísal do zborníka obsiahlejšiu štúdiu o Tajove v časoch Tajovského, na ďalších stranách zredigoval spomienky rodákov na Tajovského a pamäti jeho brata Štefana.

Bádanie nad Tajovským a Murgašom boli prípravné práce a vyústili do vytvorenia a inštalovania muzeálnej expozície a do zriadenia spoločného Pamätného domu J. G. Tajovského a Jozefa Murgaša v Tajovského rodnom dome v r. 1968. Ten bol viackrát opravovaný a inovovaný. Od roku 1981 vznikla osobitná expozícia o Murgašovi v budove bývalej školy. Šebo spolupracoval so Štátnou vedeckou knižnicou – Literárnym a hudobným múzeom v Banskej Bystrici a s Maticou slovenskou v Martine. Stal sa dlhoročným udržiavateľom, správcom a lektorom v expozíciách. Návštevníkov boli za roky tisíce. Šebo sa zaslúžil o vybudovanie reprezentatívneho pomníka so sochárskym reliéfom na Tajovského hrobe, do ktorého uložili aj urnu jeho manželky, spisovateľky Hany Gregorovej. Tiež o vyhotovenie symbolického pomníka Jozefovi Murgašovi na cintoríne. Organizoval aj inštalovanie pamätných tabúl a čestné pomenovania škôl a kultúrnych ustanovizní menami tajovských rodákov. Muzeálne expozície, tabule, pomníky – bola to ťažká úloha v tej dobe, aká bola. Bolo treba neustále „stáť na stráži“ – upozorňovať, iniciovať, podnecovať, usmerňovať kompetentné inštitúcie a úrady – mnohokrát ich ťažkopádnu byrokráciu. A potom

(Dokonč. na str. 22)

Stretnutia s Jozefom Šebom

(Dokonč. zo str. 21)

budovať, inštalovať, udržiavať. Písať články do novín a časopisov. Záujem a chýr o Tajovskom a Murgašovi sa šíril po celom Slovensku. Aj o Jozefovi Šebovi. Kultúrne exkurzie – žiacke, učiteľské, i rôznych inštitúcií chodili do Tajova za jeho sprevádzaním, za jedinečným obsahom i spôsobom výkladu.

Ja som prvýkrát navštívil tajovský novozaložený pamätný dom ešte ako študent učiteľstva slovenského jazyka na banskobystrickej pedagogickej fakulte... a potom ešte mnohokrát ako učiteľ so žiakmi v Beňuši a v Podbrezovej. Šebo vždy veľmi srdečne „otcovsky“ privítal syna svojho spolužiaka z učiteľského ústavu. Ukázal mi, ako píše obecnú kroniku. Pre významnejšie návštevy mal pripravené aj osobné „poučenie“ – výbornú slivovicu zo slivkových stromov v greškovskej záhrade Tajovského pamätného domu. Z Tajova som si vždy odnášal nejaký propagačný materiál, publikácie aj s osobným venovaním autora (opatrujem ich dodnes). Viem, že za Šebom do Tajova chodili veľmi radi všetci moji kolegovia slovenčinári z okolitých škôl. Šebo vedel mravne pôsobiť na žiakov, neobyčajne majstrovsky, pútavo a nenásilne. Vedel – ako nik – vystihnúť, zdôrazniť a sprostredkovať posolstvo ľudskosti z Tajovského poviedok Mamka Pôstková, Maco Mlieč i z ďalších. Pre žiakov i učiteľov to boli vždy silné citové zážitky. Aj Matica slovenská udelila Šebovi osobitnú cenu ako najlepšiemu sprievodcovi literárnych múzeí na Slovensku.

Nad životopisnou knihou

Jednu svoju aktivitu, ktorú rád vykonával, venoval Šebo svojim spolužiakom z učiteľského ústavu. Pôvodne ich bolo po 20 v jednej i druhej triede. Môj otec si viedol o tom slovnú i foto-dokumentáciu. Ich pomaturitné stretnutia sa uskutočnili po 10, 20, 25, 30, 40 rokoch v Banskej Bystrici. Už vo vyššom veku, od stretnutia v roku 1985 – po 45 rokoch, ich organizoval Jozef Šebo v chatách nad Tajovom a na Králikoch. Spolužiáci sa stretávali na 1 až 2 dni, niektorí aj s manželkami či manželmi. Šebo vtedy navrhol, aby sa stretávali častejšie – a hneď to bolo o 2 roky v roku 1987. A potom v roku 1990 – po 50 rokoch. Tu sa dohodli, že Šebo zorganizuje stretnutie už každý rok. A to aj splnil. Výborne to fungovalo ďalších 5 rokov – do roku 1995. Šebo bol spoľahlivým „motorom“, bol dušou týchto stretnutí. Len účastníkov bolo čoraz menej. Potom nasledovala pauza – ale ešte v roku 2000 Šebo organizuje stretnutie po 60 rokoch. Prihlásilo sa už len 6 „posledných Mohykánov“. Taký to bol organizátor!

V roku 1995, pri oslavách storočnice a odhalení pamätnej tabule A. A. Baníkovi, prišiel do Valaskej aj Jozef Šebo. Doniesol a odovzdal mi vtedy vzácne dokumenty – dve fotokópie ob-

razov a list, ktorý mu napísal A. A. Baník. V ňom dokazuje Šebovi, že dva svoje obrazy namaloval Jozef Murgaš v roku 1895 vo valaštianskej fare.

V máji 2001 sme v Lopeji na budove motorestu odhaľovali pamätnú tabuľu Jozefovi Murgašovi, ktorý do kostola sv. Juraja namaloval oltárny obraz. Vzácnymi hosťami boli starosta Tajova a Jozef Šebo, ktorý predniesol aj slávnostný prejav.

6. decembra 2004 zúčastnil som sa podujatia „Priateľské stretnutie s Jozefom Šebom“ v cykle Osobnosti, organizovanom Štátnou vedeckou knižnicou - Literárnym a hudobným múzeom v Banskej Bystrici. 85-ročný vitálny oslávenec

nás všetkých najskôr pútavo zabával a potom srdečne prijal gratulácie k svojmu jubileu. Zvlášť sa potešil Valaštanom. V tom roku prevzal si Šebo na pôde Činohry Slovenského národného divadla v Bratislave aj ocenenie ministra za zásluhy v kultúre a divadelníctve.

V júni v roku 2005 prišla otcovi poštou od Jozefa Šeba obálka s knihou a pekným listom. V knihe „Smidky môjho chlebaka“ bolo osobné venovanie spolužiakovi. Autor svoju životopisnú knihu napísal na popud Tajovského dcéry Dagmar Gregorovej – Prášilovej, ktorú veľmi dobre poznal a stretával sa s ňou, keď navštevovala hrob svojich rodičov v Tajove, i v Prahe. Tú knihu je hodno si prečítať. Na mňa zapôsobila hlbokým dojmom.

Jozef Šebo. Aký a čím všetkým bol? Dobrý syn rodnej Valaskej a pracovitých rodičov. Aj on bol pracovitý, neúnavný po celý život. Mal dva domovy, z Tajova do Valaskej sa rád vracal. Šikovný a obetavý, človek z malej dediny s veľkým srdcom a duchom. Najšťastnejší bol vo svojej rodine. Nikoho nesklamal. Všetko urobil dokonale. Už za života si získal obdiv a priazeň mnohých ľudí. Okrem správcovstva a lektorstva v tajovsko-murgašovských expozíciách bol predovšetkým vynikajúcim učiteľom. V Tajove učil s krátkou prestávkou skoro 40 rokov, od roku 1941 do roku 1979, až do zavretia školy. V rokoch 1953-57 bol stredoškolským „učiteľom učiteľov“ a metodikom pedagogickej praxe v Pedagogickej škole pre vzdelávanie učiteľov národných škôl v Banskej Bystrici. Bol špecialistom na vyučovanie mlad-

ších žiakov v žiackych skupinách v málotriednych školách. Mal s tým bohaté skúsenosti a nesmiernu fantáziu. V roku 1992 odovzdali mu na Pražskom hrade za účasti prezidenta Havla Cenu ministra školstva s medailou J. A. Komenského za mimoriadne úspešné výsledky vo vyučovaní a v pedagogicko-metodickej i osvetovej činnosti. Bol tam jeden zo štyroch Slovákov, ostatní traja boli vysokoškolskí profesori. Pre kultúru obce (a Slovenska) – tam, kde žil a pracoval, bol nenahraditeľný. Roky krásne písal obecnú kroniku. Ako organizátor vášnivo sa zaoberal dedinským ochotníckym divadlom – hovoril, že je to „chutné korenie života“. Za 50 rokov (1941-1999) režisérsky naštudoval vyše

100 divadelných hier, v niektorých bol aj hercom. Tajovskí divadelníci boli pojmom na celom Slovensku. (Aj takto udržiaval pamiatku Tajovského ako dramatika). Pracoval aj v Celoslovenskom zväze divadelných ochotníkov, bol okresný i krajský funkcionár. Za divadelnú a osvetovú činnosť dostal v roku 1989 od ministra kultúry celoštátne vyznamenanie Zaslúžilý pracovník kultúry. Bol hudobníkom, hrával na harmonike v miestnej kapele, pribral do nej aj svojich dvoch synov. S deťmi založil harmonikový súbor. Roky bol známy ako starejší na svadbách v blízkom i širokom okolí. Pre veriacich katolíkov – i v nepriaznivom komunistickom režime – dokázal byť kantorom – organistom v miestnom kostole. Dost' pre to od „mocipánov“ trpel. Za socialistickej éry bol aj poslancom MNV, vedúcim miestneho kina, vedúcim osvetovej besedy a ZPOZ-u. K oslavám nacvičil nespočetné množstvo programov. Dokonca bol aj účtovníkom JRD a pri obci. Lepšieho nebolo.

Ku koncu života ťažko chodil. Na chór kostola už nevyšiel, ale ako sprievodca do pamätného domu sa vždy načas dostavil, hoc aj na elektrickej kolobežke. Zomrel 15. mája 2006 vo veku 87 rokov. Rozlúčiť sa s ním do malého Tajova prišlo tisíc ľudí.

V novembri 2009, pri príležitosti nedožitých 90. narodenín, zorganizovali vo Valaskej Spomienkový večer na Jozefa Šeba. V „domáckej“ priateľskej atmosfére, za prítomnosti jeho rodinných príslušníkov a príbuzných z Tajova i Valaskej sa hovorilo o jeho živote, diele, čítalo sa zo spomienkovej knihy, videli sme videoprojekciu. V roku 2015 objavil sa jeho životopisný medailón v obecnej propagačnej publikácii „Významné osobnosti Valaskej“, autoriek Ing. A. Fischerovej a M. Luptákovéj. V tomto roku 2019 si pripomenieme 100. výročie narodenia Jozefa Šeba.

Mladí priatelia, Valaštania, predovšetkým Vy čítajte Tajovského poviedky, prečítajte si Šebov životopis! Tajov má troch slávnych Jozefov – Gregora, Murgaša a Šeba. Chodte sa tam pozrieť!

Martin Weiss,
učiteľ na dôchodku
Valaská – Hronec, október 2019

Jeden z príbehov o tom, ako „najlepšie bolo za komunistov“

Je to lenivosť moja každodenná, čo roky úspešne zakladala ad acta myšlienku na spísanie príbehu, ktorý sa stal pre rokmi a ktorého hlavnou postavou bol môj starý otec a vedľajšími postavami miestni reprezentanti Komunistickej strany Československa, budovateľky socialistického režimu, v ktorom sme si všetci mali byť rovní.

A možno to nebola lenivosť, ale prozreteľnosť, ktorá tú myšlienku podržala do chvíle, kedy bude mať obzvlášť kontrastné odtiene voči práve prebiehajúcej realite. A takou je predvečer 30. výročia Nežnej revolúcie (ktorá nám priniesla, alebo skôr mala priniesť tak vytúženú slobodu?) na pozadí aktuálnej rastúcej vlny nostalgie za všetkými tými „istotami“, ktoré totalitný režim v miere jemu primeranej dodával všade tam, kde individuálne slobody putovali na „oltár“ kolektívneho blaha. Rafinované, veď kto by si dovolil namietat tak skvelú ideu, kde niet bohatých ani chudobných, kde všetci majú presne rovnako.

A veru vieme, že boli mnohí, čo si dovoľovali. Mnohí odvážni, čo pociťovali úzkosť duchovnej prázdnoty, limitov rozhodovania sa o sebe samom, nepohodlia z ohrady stráženej ostrnatým drôtom a samopalmi, hoc jedla a pitia v nej bolo naoko dostatok. Dovoľoval si každý podľa toho, čoho nedostatok v „náručí“ režimu pociťoval. Jedni si verejne zaspievali piesne spoza železnej opony, iní prejavili nemiestne vlastný názor, ďalší odvážne praktizovali svoju vieru, no a ešte ďalší slobodne tvorili v umení alebo sa venovali poctivej práci na svojom. A takáto neposlušnosť sa priecila myšlienkou kolektívneho blaha. A tak režim „nesprátnikom“ už čoskoro po ich prvých náznakoch slobodnej voľby začal systematicky šliapať po otlakoch.

„Nesprátník“ starý otec

Veľký pracant a ľudomil, znalec lesa a všetkého živého v ňom, kúznik v práci s drevom (ktorého sa dotýkal vždy s úctou), vášnivý včelár (nikdy im nepovedal inak ako „včielky“), vychýrený štepár ovocných stromov (tie

ponechal. Starý otec dostal rozpis mesačných kontingentov (odvodov) z toho, čo vyprodukoval. Boli to likvidačné množstvá (vajec, mlieka, či mäsa), ktoré nemali iný účel, ako dostať hospodára na kolená a „presvedčiť“ ho, že v štáte rovných sa nevyčnieva. Ani ťažkou prácou na svojom.

Boj Dávida s Goliášom

Doma na Piesku je malá drevená truhlica plná už zažltnutých strojov popísaných papierov, ktoré dokumentujú systematické zdieľanie jedného slobodného muža a zároveň sú svedectvom jeho nezlomnosti. Nikdy neporušil zákon (aj s vedomím, že je pokrivený), odvádzal kontingenty v predpísaných množstvách, kým tí na druhej strane sa jeho poctivosť snažili všemožne mimo zákon (aj s vedomím, že je pokrivený) spochybňovať. Starý otec musel pracovať násobne viac, aby uživil aj svoju rodinu. Ale nezlomil sa, neohol chrbát, naopak. Pustil sa do otvoreného boja za svoju česť, za ľudskú dôstojnosť. Písal sťažnosti na nezákonné praktiky miestnych súdruhov, ktoré mal stopercentne vykladané. Keď nepochodil na miestnej úrovni, pokračoval na okresnej, keď ani tam, išiel ešte vyššie. Dostal sa až celkom navrch, keď napísal prezidentovi republiky. Ten mu z tej výšky súdružsky chápavo odpísal, že rozumie, ale nie je kompetentný vo veci konať a že sa má obrátiť na vecne príslušné úrady na nižších úrovniach. No a tie ho už predtým opakovane odpálkovali. Alibizmus od vrchu až po spodok. Ale starý otec, tvrdohlavec v tom dobrom slova zmysle, zase neohol chrbát a pilil uši úradom ďalej. Až namojveru súdruhom to pílenie tak nabúrало to ich funkcionárske pohodlíčko, že starému otcovi po rokoch dali pokoj. Bez ospravedlnenia, bez priznania chyby. Nepotreboval to, ani to nečakal. Zapálil si cigaretu a pustil sa do konečne nerušenej práce na svojom. Mohol si aj pomyslieť, že je víťaz, že im to, „komančom“, naložil, ale ako som ho poznal, skôr o tom pochybujem.

Neobyčajne obyčajný záver

Malíčky človečiek veľkú časť života bojoval s obrovským molochom a navonok len prehrával. Stratil veľa materiálneho, ale nestratil svoju tvár. Pamätám si ho už ako starčeka, ale nie vetchého, so vztýčenou hlavou a s čižmami o niekoľko čísiel väčšími, v ktorých jeho chodidlá obviazané onucami každú nedeľu brodili sneh z Piesku do Valaskej na ceste tam, odkiaľ sálal zdroj jeho slobody. Do kostola.

Zažil som ho v ranných rokoch, kedy ma zamestnávali najmä pubertácke myšlienky a infantilné vystrájanie. Škoda. Mal som viac počúvať starého otca, viac sa učiť, viac vnímať jeho interpretáciu slobody. Azda som bol ešte primladý na obyčajné, ale veľké, no nie teatrálné gestá jedného neobyčajne obyčajného človeka.

Dodatkové číslo 30

Blíži sa 30 rokov od pádu režimu a mne príbeh starého otca svieta ako kontrolka vo veľine jadrovej elektrárne. Veľa vody pretieklo a za tie roky naša spoločnosť akoby putovala po kruhovom objazde až po výjazd, ktorý bol pred 30 rokmi vjazdom. Znie to absurdne, takmer surrealisticky, ale umenie to nie je.

Mgr. Peter Babčan

stromy ešte rastú v mnohých záhradách) a od kosti poctivý hospodár, ktorý celkom prirodzene pokračoval v roľníčení na lúkach a poliach svojich predkov. Učil sa to ako dieťa ešte v časoch monarchie, ako mládežník naplno zarezával v rokoch Československej republiky, už ako hlava vlastnej rodiny v tom napriek vojne a plného dvora Nemcov a neskôr Rusov pokračoval v temných rokoch Slovenského štátu. Vydržal a ešte sa aj s tým málom nielen na svojom dvore delil.

Až prišli čudné roky a čudné móresy, ktoré na 40 rokov zdeformovali zdanlivo pevný pletený kôš z prútov základných ľudských práv a slobôd na kopu triesok. Starý otec ďalej na svojom hospodáril - kosil, oral, žal, staral sa o dobytok a popritom stolárčil, štepil ovocné stromy, plietol koše. Po štáte sa zatiaľ šíril duch kolektivizácie a znarodňovania rýchlosťou kométy. Pristál aj pri dome na Piesku a rukami nadmieru aktívnych miestnych súdruhov zaklopal starému otcovi na bránu. Že je čas, aby sa aj on stal súčasťou kolektívu robotníkov a roľníkov, čo znamenalo zvolať hurá a celé hospodárstvo (a v ňom ukrytú drinu generácií) odovzdať režimu. Starý otec si dovolil - odmietol. A režim všeobecnej rovnosti začal naliehať. Najprv slovami - akože podobrotky. Nešlo to. Tak pridali na dôraze, horliví strážnici v obci, kde každý poznal každého, stavili na nátlak kryté pokriveným zákonom. Nepridali si sa k nám, dobre. Hospodár teda na svojom, ale musíš kompenzovať režimu straty vzniknuté tým, že si si svoje

Bratia a sestry vo viere!

Vo svojom príspevku chcem pripomenúť skutočnosť, že v našej obci žijeme ako hŕstka patriaca k evanjelickej cirkvi a. v.

Hoci v skutočnosti podľa posledného sčítania ľudu vo Valaskej by malo žiť približne 180 – 200 evanjelikov, realita je však iná. Služieb Božích sa zúčastňuje nízky počet veriacich.

Diaspora Valaská patrí do cirkevného zboru Horná Lehota. V roku 2000 bolo umožnené aj vo filiách a diaspórach 1 x do mesiaca slúžiť služby Božie.

Vďaka Obecnému úradu vo Va-

laskej, že nám poskytol možnosť služby Božie slúžiť v obradnej miestnosti. Ev. a. v. farský úrad Horná Lehota je administrovaný z Mýta pod Ďumbierom Mgr. Štefanom Škorupom, ktorý je aj našim slova Božieho kazateľom. V prípade potreby informácií o cirkevných otázkach sa obráťte na farský úrad Mýto pod Ďumbierom.

Na záver sa prihovám k všetkým bratom a sestrám ev. a. v., že všetkých radi privítame medzi nami.

Viera Fašková

SPOMIENKY

V týchto dňoch si pripomíname nedožitú 40. výročie a 11. výročie úmrtia našej drahej dcéry

Andrejky Žúborovej.

S láskou a nekonečnou bolesťou v našich srdciach spomínajú mama, otec, syn Janko, celá rodina a kamaráti.

Kto ste ju mal rád, venujte jej tichú spomienku.

Dňa 23. októbra uplynulo 10 smutných rokov, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec a starý otec

ŠTEFAN KORIČANSKÝ.

S láskou a úctou spomínajú jeho najbližší.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

Prinášame biele ruže, majú biele lupienky, my sme do nich uložili všetky naše spomienky. Na hrob ich ukladáme, je v nich drobná rosa a každá kvapka rosy, to je naša slza.

Dňa 23. novembra si pripomíname dvadsaťte výročie úmrtia nášho brata a uja

Ladislava Firču.

S láskou spomínajú brat Jaroslav s rodinou a sestra Blanka s rodinou.

Nečakane si odišla z nášho života, my ostali sme sami, no navždy budeš v srdciach tých, čo ťa milovali. Už ti nepodáme ruku, nepovieme vinš, len ticho k hrobu s kvetmi a sviečkou môžeme prísť.

Dňa 23. novembra uplynie 15 rokov, čo nás navždy opustila naša mama a stará mama

Anna Viera Zelenčíková.

S láskou a úctou spomínajú dcéry Marcela a Eva s rodinami.

Čas rýchlo plynie, spomienky zostávajú.

Dňa 22. októbra 2019 si pripomíname 1. výročie úmrtia

Františka Bursu.

Spomína družka s rodinou, syn a dcéra s rodinami.

„Utíchlo srdce, utíchol hlas, mal si rád život a všetkých nás. Odišiel si navždy, túžil si žiť, ale osud to tak zariadil, že musel si nás tak nečakane a navždy opustiť.“

Hoci si odišiel a niet ťa medzi nami, v našich srdciach zostaneš stále s nami.“

Dňa 2.9.2019 nás po ťažkej chorobe vo veku 67 rokov opustil náš milovaný

OSKAR HARINEK.

Venujte mu, prosím, spolu s nami tichú spomienku.

smútiaca rodina

26.11. to bude 9 rokov, ako sme sa rozlúčili s človekom - Jozefom Slivkom, ktorý miloval život, ktorý si ho vedel užiť, ktorý vedel vytvoriť diela žijúce dodnes. Neprestávaš nám chýbať.

Tvoje deti s rodinami a manželka Anička

*Motto:
Život je jediná vec
ktorú máme na doživotie.
A keď už žijeme,
hľadíme aby sme žili.
Lebo za radosť zo života
aj tak zaplatíme
žarmutkom.*

Ž kroniky našej obce

Prišli na svet:

august - september

Liana Horváthová, Michaela Chamková, Linda Kriváňová,
Olivia O'Hagan, Juraj Urban

Opustili nás:

august – september

Karolína Balážová (74), Valéria Bartošová (69), Ondrej Fodor (86),
Leo Horyl (84), Alexander Pavlík (81), Juraj Cimbala (85),
Jozef Gierli (62), Mária Hostovičáková (82), Ivan Palider (55)